

Čedo Vladimirov Gajević rođen 1946.god. u Kozici Pljevlja DFJ.

Osnovnu školu i Gimnaziju je završio u Pljevljima a VPŠ u Sarajevu 1967.god. Nepune dvije godine je radio u O.Š "Vukajlo Kukulj" u Šekularu, opština Berane, a od 1969.god. u Osnovnoj školi u Matarugama, gdje je na funkciji direktora škole proveo punih 30 godina,od 1976. do 1986, od 1991. Do 2010.god. tj. do penzionisanja.

Čedo u ovom periodu bio istaknuti društveno-politički radnik, veoma angažovan u radu Mjesne zajednice Matraruge. Dva puta je biran za opštinskog odbornika nakon 1990. godine, a u ranijem periodu redovno kao delegat SSRN. Glavnii je inicijator i jedan od organizatora izgradnje vodovoda Petrova česma-Mataruge-Otilovići i asfaltiranje puta Mataruge-Kozica. Ovaj vodovod ukupno dužine 16 km po veoma nepristupačnom terenu je jedno izuzetno dostignuće koje je promijenilo život mještana Mataruškog kraja.

Kao i njegovi preci, Čedo je narodni prvak i tribun svog kraja.

U braku je sa Stanijom Stanom Gajević profesorom Srpskog jezika.

Od penzionisanja živi i radi u Podgorici sa porodicom.

Rodoslov porodice Gajević

Rodoslov ove porodice odnosiće se samo na one pripadnike koji vode porijeklo iz sela Kozice u mjesto u kojem je ovu familiju ili rod osnovao predak ove porodice Gajo, po kome je porodica kasnije dobila prezime. Ovo ističem zato što postoje mnoge porodice sa ovim prezimenom koje žive širom bivše Jugoslavije, a su najbrojnije u Crnoj Gori, Srbiji i Bosni i Hercegovini, no ne postoje bilo kakvi pisani ili usmeni podaci odnosno predanje koji bi mogli da potvrde da postoji rodbinska ili neka druga veza između ovih i naše porodice osim istog prezimena. Takođe, nema nikakvih dokaza koji bi nam potvrdili da postoji rodbinska veza između naše porodice i porodice Gajovića, koji žive na području Cetinjske, Nikšićke i Podgoričke opštine, iako neki tvrde da smo mi doselili iz Markovine, odakle vode porijeklo Gajovići.

Gajevići su, prema pisanju Tanasija Pejatovića u knjizi „Srednje polimlje i potarje“, doselili iz Vraneša, a isto potvrđuje odnosno ponavlja i Vidoje Despotović u knjizi „Naša sela“, mada ni jedan ni drugi autor ne preciziraju vrijeme nego kažu „još u doba turske vladavine“. Svakako radi se o nekim usmenim predanjima koja su vrlo moguća, jer današnji prostor Kozice u staroj srpskoj državi je vjerovatno bio više katun, odnosno ljetnji izdig, nego stalno mjesto boravka. Tek sa formiranjem Koznika u 15 vijeku smatram da dolazimo do prvih stalnih naselja na tom području.

Porodica se širi i uvećava, da bi krajem XIX vijeka, iz Kozice sa svojom familijom odselio Milutin Milanov, u mjesno područje sela Kosanica, zaseok Košare, gdje i danas žive njegovi potomci, a takođe krajem XIX vijeka, moguće malo ranije od Milutina, iz Kozice se odselio, najmlađi Miladinov sin Miloš, u selo Grab, na krajnjem sjevero-istoku opštine Bijelo Polje i tu danas žive njegovi potomci.

Dakle, pripadnici ove porodice, pored onih koji su se raselili širom potonje Jugoslavije i danas žive u Kozici, Kosanici i Grabu održavaju bliske porodične veze, poštujući porodičnu tradiciju.

No, našu pažnju najprije ćemo zadržati na selu Kozici, pošto se smatra da je naš predak naselio taj prostor i odatle je počelo naše postojanje i širenje, za šta je najzaslužniji naš predak Gajo, mada su i uslovi koji su postojali u tom selu omogućili da porodica, i pored teških uslova u prošlosti, u turskom ropstvu, nastavi da se uspješno razvija i da postane brojna i razvijena.

Kozica

Kozica se nalazi na 25-om kilometru jugoistočno od Pljevalja a graniči se selima: Vrulja sa juga, Mataruge i Ljutići sa zapada, Obarde i Kamena Gora sa sjevera, Grab i Goricama sa istoka i jugoistoka. Sa Matarugama je povezana asfaltnim putem, koji je spaja sa regionalnim putem Pljevlja-Bijelo Poolje. Okružena je crnogoričnom šumom Mejdance sa juga, Borjem i Omarom sa zapada, Mekotama i Milatovicom sa sjevera, Previjom i Crnim vrhom sa istoka.

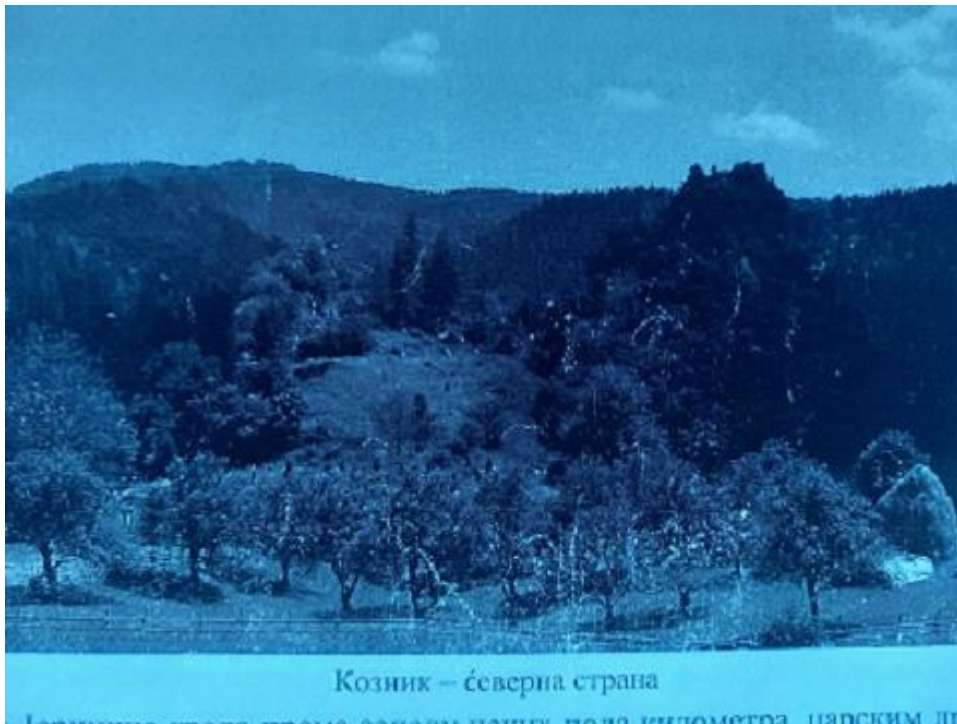

Kozica-dio Vranjače

Ime sela, prema predanju, nastalo je po nekoliko osnova. Po jednom predanju selo je dobilo ime po porodici Kozica, koje je živjelo u selu i odselilo u Komaran u prijepoljskom kraju. No, to je malo vjerovatno i prije će biti da je porodica ime dobila po selu, jer je ime sela daleko starije od prezimena neke porodice.

Po drugoj verziji selo dobilo ime je po starom rudniku Kozica u Sloveniji iz XIII vijeka, kada su stari rudari Sasi došli u Srbiju, veoma razvili rudarsku aktivnost, i dali ime rudniku i selu, pošto su ih šumski predio, klima i reljef, podsjećali na rudnik u Sloveniji. Moguće da je postojala saradnja i razmjena između dva rudnika, pa se i po tom osnovu odomaćilo ime sela i grada (Koznik) koji je najvjerovatnije i građen u tom periodu

Po trećoj i osnovnoj verziji selo je dobilo ime izvedeno po riječi koza, koje su u selu gajene u velikim buljucima. Legenda kaže da je prokleta Jerina prilikom gradnje Koznika (Jerininog grada), materijal dovlačila na kozama, što je nezapamćeno, pa je zbog ovakvih tortura i opterećenja naroda i životinja (koza) selo dobilo ime Kozica. No ovo je samo legenda, jer istorijska Jerina nije gradila grad, niti je vjerovatno da je kozama dopreman materijal, ipak takvih gradova ima širom Srbije i Bosne koji imaju naziv Jerinin, a stručnjaci za mitologiju kažu da se po pravilu ovi gradovi drevni i njihovi počeci su vezani za opadanje Rimskog carstva.

Koznik

Podparež

Kozica je planinsko selo sa prosječnom nadmorskom visinom oko 950 metara, oko koje se nalaze uzvišenja Crni vrh 1496 m, Goli krš 1440 m, Raćevo 1310 m, Kozičko brdo 1273 m, Srmećičko brdo 1260 m nadmorske visine. Između ovih uzvišenja i šumskih kompleksa su niže površi i udoline, kojima teku potoci i rječice od kojih su najznačajnije: Kozička rijeka, Raćevska, Strmećička, Kučanska rijeka i Karačin potok kao i mnoštvo manjih potoka i potočića iz čega se može zaključiti da je Kozica veoma bogata vodenim potencijalom.

Kozica je bez ravnica. Čine je padine prema tokovima rijeka i potoka pogodnim za zemljoradnju, površi i uzvišenja pogodnih za stočarstvo i ogromni šumski kompleksi za sakupljanje šumskih plodova.

Vranjača

Klima u Kozici je umjereno-kontinentalna u nižim (Donja Kozica, Orlić i Vranjača) i planinska sa izrazito hladnim i snjegovitim zimama i svježim ljetima u višim predjelima. U Kozici uspijeva oko 40 vrsta zimzelenog i listopadnog rastinja a najrasprostranjenije su: smrča, bor, jela, kleka, breza, jasen, javor i jova, a najzastupljenije ljekovite bilje: glog, šipurak, drijenjak itd. Od voća u nižim djelovima sela uspijevaju šljiva, trešnja, kruška i jabuka. Interesantno je napomenuti da su naručito rasprostranjene divlje trešnje i kruške. Divlje trešnje su prvo voće koje se u selu bere, mada su dosta sitne, veoma su ukusne i slatke a od divljih krušaka pravi se čuvena rakija „kruška“, koja je veoma cijenjena i ako se pije u manjim količinama smatra se ljekovitom.

Kroz selo protiče Kozička rijeka, koja izvire ispod Crnog vrha a nastaje od Rogovog vrela koje izvire ispod Bijele stijene i teče sredinom sela do ispod Koznika gdje prima Račevsku rijeku koja nastaje spajanje sa Kučankom ispod Račeva. Kozička rijeka prima i veliki broj bezimernih potoka a najznačajniji je Klopetski potok koji se uliva u Krakalicama, neposredno prije ušća Kozičke rijeke u Čehotinu.

Joksimovića mlin

Na Kozičkoj rijeci nekada (XX vijek) je bilo izgrađeno više mlinova.vodenica: Joksimovića mlin ispod Pareža, redovnički mlin ispod Jerinina grada, mlinovi Ljuboja i Jefta Pejovića u Pejovića luci, Klekaška vodenica ispod Praga, Obrenića i Sokića mlinovi ispod Gredine. Joksimovića mlin ispod Pareža jedini je doskora radio i on bi se sa malim ulaganjem mogao osposobiti za rad. No za to ne postoji interes, pošto u Kozici a i u ostalim okolnim selima, odavno niko ne sije žitarice. Ostale vodenice ne samo da ne rade već se jedva i poznaju mjesta gdje su bile izgrađene.

Strmećica

Na sjeveru Kozice teče Kamenogorska rijeka. U ovu rijeku uliva se Strmećička rijeka, koja nastaje od Petrove česme i nekoliko manjih potočića. No kako je voda sa Petrove česme pokupljena i odvedena cijevima za Mataruge i Otiloviće, i ono malo vode što je ostalo ponire ispod Strmećice te skoro da je ova rijeka nestala, kao i vještačko korito Karin, izgrađeno sredinom XX vijeka, za potrebe sela Mataruge i Vukovo brdo, koje je sprečavalo poniranje dijela ove rijeke. Tekuće vode u Kozici čine veliko bogatstvo ovog sela i vjerovatno da će u buduću, negdje u reonu Kozičke rijeke, biti izgrađena neka manja protočna hidroelektrana.

Vrelo ispod Pareža

Kozica je bogata izvorima čiste planinske pijaće vode. Poznati izvori su: Rogovo vrelo, Pejovića vrelo, Pjanovo vrelo, Vrelo ispod Pareža, Bujiško vrelo, Radača u Vranjači, Kočalsko vrelo u Pljascima, Studenac i Petrova česma u Previji, Kamena česma i Bijela vrela u Orliću, Bunar u Strmećici, Vodica kod škole, Izvor u Jelovcu, Stara voda i Badanj u Gredini itd. Pored ovih u Kozici postoji mnoštvo manjih bezimernih izvora, čiji su nazivi stubline, česme, bunari itd.

Prema predzadnjem popisu 2011. godine, u Kozici živi oko 200 stanovnika sa 80-tak domaćinstava, uglavnom starijih, koja skoro i da nijesu sposobna za neko značajnije privređivanje, mada se izdvaja jedna grupa mladih ljudi, njih oko 20-tak, koji su ostali na selu i krenuli u ozbiljnu poljoprivrednu djelatnost. Izgradili su nove objekte, kupili poljoprivredne mašine i zahvaljujući prostranim pašnjacima, bogatim livadama, ponovo počinju da obnavljaju stočni fond, tako da se u Kozici opet mogu vidjeti stada ovaca i krda krava, kako je to nekad bilo.

Opšte prihvaćeno je da je današnje stanovništvo Kozice naselilo je selo negdje sredinom XVIII vijeka. Kozicu su naseljavali ili naseljuju: Rvovići, Brajovići, Bujaci, Janjuševići, Vukašinovići, Pejovići, Gajevići, Tomaševići, Bujišići, Kovačevići, Kočali, Purići, Gačevići, Joksimovići, Kartali, Benovićii i Popadići. Pored srpskih porodica Kozicu su od sredine XIX vijeka naseljavale muslimanske porodice: Redžovići, Pljaskovići, Sadikovići, Štroke, Džijići, Đurani i Hodžići. Ove porodice su prije i u toku balkanskih ratova odselili iz Kozice u pravcu Pljevalja i Sarajeva.

Poslednja muslimanska porodica koja je odselila iz Kozice je porodica Džeke Pljasković koja je negdje posle stvaranja Kraljevine SHS, prodala svoju zemlju i imovinu, te odselila iz Kozice.

Do sredine XX vijeka u i prema Kozici nije bilo savremenih puteva, da bi 70-tih godina XX vijeka, angažovanjem šire društvene zajednice i građana a uz pomoć mehanizacije Šumarstva, probijen je i uradjen makadamski put od škole u Matarugama, ispod Gačevića Breze, preko Jelovca i Kozičkog brda do škole na Parežu. Kasnije je taj put nastavljen preko Vranjače do ispod Crnog vrha i dalje prema Klancu i Kamenoj Gori. Od ovog putnog pravca, koji je sada od škole u Matarugama do škole u Kozici asfaltiran, izgradjeni su pristupni putevi, ka gotovo svim zaseocima i kućama u selu, time je svim stanovnicima sela omogućen prilaz sa autom i dopremanje svega potrebnog jednom domaćinstvu.

Asfaltni put-Jelovac

O ŠKOLI U KOZICI

Škola

U centralnom dijelu sela, na Parežu, izgrađena je zgrada četvororazredne osnovne škole, gradnja je počela 1936. godine, ali je završena tek 1946. godine. Ozidana je veoma kvalitetnim klesanim kamenim blokovima tako da izgleda vrlo impresivno. Gradnju je prekinuo II svjetski rat, tako da je pokrivena i opremljena tek 1946. godine.

Postoji predanje da je u Kotlini, blizu škole na Parežu bila crkva, koja je sa dolaskom Turaka porušena, a ostala je velika količina dobro obrađenog kamena, koji su Kozičani iskoristili za zidanje škole. Pričao mi je stari Vojin Gajević, moj stric, da su se veoma namučili dok su sve te blokove, primitivnim sredstvima, sa nejakim volovskim zapregama prebacili do škole. Pored crkve, po predanju je postojao jak izvor, koji je posle rušenja crkve presahnuo ali se i danas, mada rijetko, izvor obnovi, i to traje vrlo kratko pa opet presahne. Kroz Kotlinu je prolazio put, koji je od Pljevalja, preko Otilovića, Ivovika, Karina, Kozice i Brodareva vodio prema Sjenici i dalje. Taj put je do prije 50-tak godina bio aktuelan a bio je veoma prometan u doba Osmanlija. Duž puta su postojali hanovi, gdje su putnici mogli da se odmore, prespavaju i nabave šta im je potrebno za dalji put. Jedan od takvih hanova postojao je i u Kotlini, on je porušen u toku ratnih zbivanja, a kamen od tog hana iskorišćen je za zidanje škole.

Do otvaranja ove škole rijetki učenici iz Kozice, pohađali su osnovnu školu u Prijepolju, da bi 1908. godine pohađali školu u Obardama a od 1919/20. god. školu u Matarugama, kada je ova škola počela sa radom.

Angažovanjem vidjenijih i bogatijih ljudi iz Kozice, a posebno Mila Vukašinića, koji je tada bio predsjednik Mataruške opštine, otvorena je 1930.god. škola u Kozici, koja je radila u kući Mila Vukašinića. Jedno vrijeme škola je radila u kući radojice Pejovića, da bi školske 1946/47.god učenici uselili u tek izgrađenu školsku zgradu i te godine školu je pohađalo 117 učenika. Od te školske godine broj učenika stalno se smanjivao da bi školske 1997/98.godine škola radila sa svega četiri učenika,nakon čega je bilo određenih povećanja , no taj broj se kreće od 2 do 4 učenika.

U školi u Kozici su od 1930 do 2010.godine radili sledeći učitelji: Đorđo Antonović,Danilo Anđelić,Kina Šiljak,Milan Popadić ,Danica Travica, Uroš Leković,Jelena Milić,Olga Perazić,Milislav Popović,Dana Đurović,Đorđe Radulović,Branislav Dmitrović,Ilija Vukićević, Ljubomir Kaluđerović, Žarko Krezović, Milanka Vučetić, Jovan Kamban, Antonije Vuksanović, Mara i Gleda Cvojić, Petar Kartal, Čedo Knežević, Dragoje Gajević, Rasim Aljićević, Dušan Gajević, Stana Gačević, Gordana Damjanović,Dijana Bošković i Vukajlo Gačević. Dakle,za 80 godina u školi u kozici radilo je 29 učitelja, što je donekle i realno s obzirom na uslove rada, ratne i poratne prilike,udaljenost sela od grada i saobraćajna komunikacija.

Međutim u periodu od 2010. do 2020.godine u Kozici su radili sledeći učitelji: Vukajlo Gačević, Zdravka Đoković, Bojan Strunjaš, Nevenka Koprivica, Olivera Rakočević, Branka Kljajević, Danka Pupović, Ivan Grbović, Bojana Ostojić i Danka Pejović. Dakle,za 10 godina škole u Kozici izmijenjalo se 12 učitelja,što nam govori da uprava škole nije vodila računa o interesima učenika i njihovih roditelja,pošto se zna da česta izmjena učitelja negativno utiče na vaspitno obrazovni rad u školi. Pada u oči da je Bojan Strunjaš tri puta prekidao i obnavljao radni odnos u ovoj školi za 10 godina.

Nešto ranije,50-tih godina XX vijeka,od Ljutića sa Nule pa preko zaseoka Kleke i ispod Kladja i Orlića uz Kozičku rijeku i preko Mejdanica uz Račevsku rijeku izgrađena je makadamska cesta, koja je služila Šumskom kombinatu za izvlačenje drvne mase (građe). Ovaj put nije bio od koristi selu i stanovnicima , pošto zbog konfiguracije terena, nije bilo moguće izgraditi pristupne puteve, mada vjerovatno nije ni bilo interesa od strane opštine i kombinata ŠIK „Velimir Jakić“.

Od Obardi pored Vukovog brda i Strmećice preko Previje,uz karačin potok do Crnog vrha izgrađena je cesta koja takođe služi za izvoz građe iz ovog šumskog kompleksa ,i takođe bez neke značajne koristi za selo i stanovnike sela iako se sa ovog područja izvoze ogromne količine smrčeve,jelove i borove građe.koja je količina teško je kontrolisati,ali je sigurno da je u pitanju više hiljada kubnih metara svake godine.

Pljasci I Kovačište

Pored vodenog i šumskog potencijala ovo selo ima i znatne rezerve rudnog bogatstva. Kozica je novo olovno-cinkano ležište u Crnoj Gori, genetski vrlo interesantno a rudarski još neispitano. Ranije se smatralo da je Kozica bogata željeznom rudom, no neka istraživanja i bušenja pokazala su male količine željezne rude koja nisu ekonomična za iskorišćavanje, pa je rudnik koji je otvoren posle II svjetskog rata, kratko radio u teškim uslovima i sa primitivnim sredstvima, ubrzo zatvoren, naravno zbog malih rezervi željezne rude.

Orlić

Privredna aktivnost radnoaktivnog stanovništva u selu vezana je za stočarstvo, zemljoradnju i u novije vrijeme za voćarstvo, pčelarstvo i sakupljanje šumskih plodova i ljekovitog bilja. No cjelokupna privredna aktivnost stanovništva usmjerena je na podmirivanje sopstvenih potreba, izuzev što proizvodnja mesa i mlječnih proizvoda, mada ne u velikim količinama ide na prodaju i to bi bio jedini izvor novčanih primanja.

U ovom kratkom i sažetom prikazu sela Kozice treba pomenuti veliki broj karakterističnih naziva (toponima) a to su: Kozica, Donja Kozica, Vranjača, Strmećica, Pljasci, Kovačišta, Bjeloborika, Lukačko Osoje, Simićevo Brdo, Nabojine, Raćevo, Sjenokos, Raćevsko Brdo, Golo Osoje, Tromeđa, Goli krš, Paljušine, Pjanovo Brdo, Ravna stijena, Parež, Paljušine, Kotlina, Previja, Karačin Potok, Stanina jama, Ploče, Visibaba, Orlić, Čukljine, Gradina, Krivodo, Radojevac, Jelovac, Goli Brijeg, Ravni, Kozičko Brdo, Bare, Jerinin Grad, Pejovića Luke, Ždrijelo, Zabrd, Paunovac itd.

Toliko, ukratko, o sadašnjem trenutku sela.

A što se tiče prošlosti, moramo konstatovati, da je ovo selo i ovaj kraj nepoznat geolozima, a pogotovo arheolozima i istoričarima. Vrlo je malo dokumenata iz prošlih vremena koji pominju ovaj kraj i ovo selo, mada s obzirom na arheološke lokalitete ne bi trebalo da bude tako.

Koznik (citadela) zapadna strana

Kozica je bila naseljena od najstarijih vremena. Veliki zidovi porušenog grada-tvrđave, starih srpskih vladara Nemanjića, porušeni zidovi velikog manastira i prostrano groblje pored

pomenute tvrđave, u kome su se sahranjivali ljudi iz rimskog perioda, a čemu svjedoče spomenici iz donjeg dijela groblja, koje se u narodu zove "grčko groblje" svjedoče da su se tu sahranjivali stariji narodi koji su prije Srba živjeli u selu.

Koznik se u dubrovačkim dokumentima pominje 1422,1441,1445 i 1448. godine u povelji Fridriha III (1452-1493) Hercegu Stefanu Kosači (1435-1466), kao Castrum Koznik.

Iz ovih dokumenata iz prve polovine XV vijeka, može se zaključiti, da je trgovina sa Dubrovnikom bila relativno dobro razvijena, i da je stanovništvo kozičkog grada, koristilo finansijske usluge Dubrovčana. Ovi dokumenti upućuju na to da je grad imao svoje predgradje, jer se u dokumentima pojavljuju nazivi Sotto Cosiza i Spodcosize. Mada predgrađe koje se pominje u dubrovačkim i drugim dokumentima, nije definisano arheološki, ali sudeći po položaju citadele i pejzažnim pregledom terena sa ostacima, može se zaključiti, da se radi o platou (15x100 m) jugoistočno od glavne kule, koji predstavlja prirodni položaj rudarskog i trgovačkog naselja.

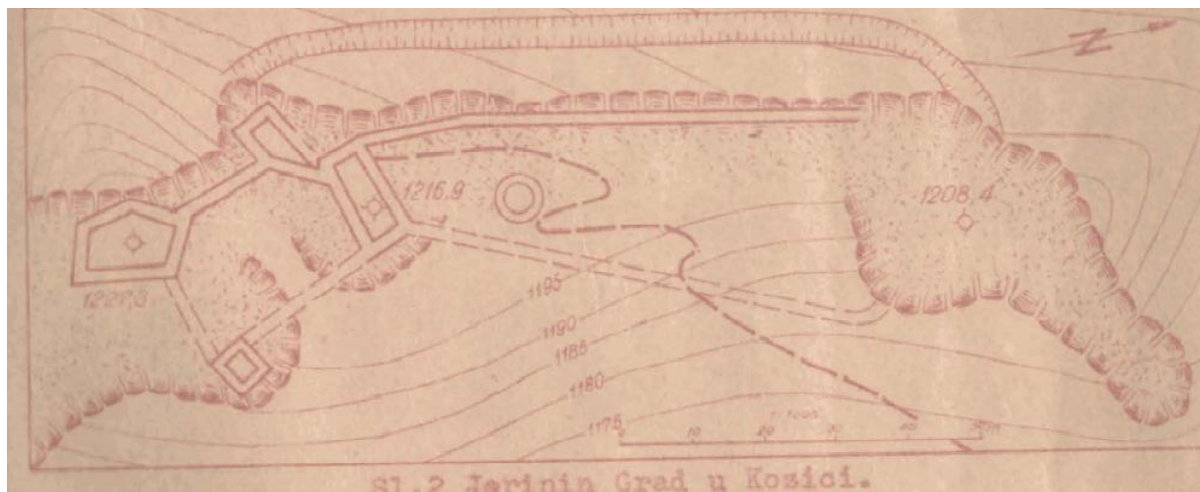
Zaklonjeno prirodnim uzvišenjem na kome se nalazio grad od hladnih sjevernih vjetrova, blizu rijeke, sa izvorom pitke vode, koji je sada zapušten, preko puta rudnika, sa pristupnim putem do Orlića, gdje je bila glavna karavanska stanica, podgradje jedan od dokumenata pominje i kao trgovište sa dućanom.

Sigurno je da su na tom platou bile podignute zgrade, gdje su živjeli rudari i vojnici koji su čuvali grad, kao i rudari, topioničari, kovači koji su izrađivali razne alate za potrebe rudnika, lokalnog stanovništva i vojnika. Kao dokaz mogu se uzeti velike količine obrađenog kamena i kamenih ploča, svaljenih ispod platoa, za koje možemo sa sigurnošću tvrditi da su imale dodir sa krečom i da su bile upotrebljavane za zidanje pomenutih zgrada.

U ovom periodu, to jest prva polovina XV vijeka može se konstatovati da je grad sa rudnikom i manastrom bio jedan od centara Hercegovine tj. države hercega Stjepana (Stefana) Kosače, jer se u jednom dubrovačkom dokumentu pominju i carine i protest Dubrovčana na povećanje carina na stoku u Maoču ispod Kozice 1445. godine. Grad je sigurno služio za odbranu rudnika i zaštitu karavana i karavanskih stanica kao i manastira u Orliću, koji je postojao i služio narodu u doba vladavine Nemanjića. Posle pada Hercegovine pod Turke zamro je rad u rudniku, zanatske i trgovačke aktivnosti, grad i podgrađe su opustjeli kao i rad karavanske stanice u Orliću.

Međutim sem legendi i predanja, o Kozniku se, kad i kako je nastao, ko ga je podigao i u koju svrhu, ništa ne može sa sigurnošću tvrditi, jer ne postoje nikakva pisana dokumenta. Sigurno je građen mnogo ranije od vladavine despota Đurađa Brankovića i njegove žene Irine (Jerine), u narodu poznate kao prokleta Jerina, zbog okrutnog ponašanja prema narodu i graditeljima utvrđenja i gradova, zbog čega ga narod često naziva Jerinin grad. O ovome postoji predanje, koje većina Kozičana zna, koje kaže da je prokleta Jerina, nakon završetka gradnje Koznika, naredila da se skinu skele i na vrhu grada ostave četiri glavna majstora, da tu skapaju i ne odaju nikome glavne prolaze, ulaze i izlaze iz grada. Pokušali su da se spasu tako što su od preostalih dasaka sagradili drvena krila, kako bi se sa njima nekako spustili na zemlju. Prvi koji je pokušao da poleti nije uspio a prilikom pada je poginuo. Drugi zvani Orle, je poletio i uspio da sleti u mjesto koje se po njemu naziva Orlić a koje se nalazi u

podnožju samog grada. Treći je, zvaní Ostoja, preletio u rejon Mejdanica, i to se mjesto prozva Osoje, a četvrti je dugo klepetao, i spustio se na uzvišenje koje se po njemu prozva Klopot-klepet-Klopot.

Jerinin grad-skica

Zabilježeno je od kada se pominje grad Koznik, kad je i kako nastao, a ostalo sem legendi i predanja, ništa nije sigurno zabilježeno. Međutim, sigurno je da je predanje o gradu i manastiru ima svoju stvarnu i istorijsku osnovu. To potvrđuje reportaža novinara Gojka Čolovića „Kozica“ objavljenoj u „Pljevaljskim novinama“ od 15. oktobra 1979. godine koja je vrlo interesantna. Objavljena je i u knjizi Milorada Joknića „U ogledalu vremena“.

Sjeverno od Vrulje, a zapadno od Ljutića, postoji naselje Kozica, a u naselju, uz Kozičku rijeku, čudne ruševine-Jerinin grad. Ima i priča: „Nekada davno, još prije Turaka, u ovom kraju kojim je prolazio karavanski put od Prijepolja i manastira Davidovice kod Brodareva za Đurđevića Taru, bi zla vlastelinka. Dok su muškarci iza brda rudu vadili i gvožđe pravili, dok su vitezovi trgovali i po starim gradovima pirovali, ona je u Kozniku ostajala, od dosade, od zle naravi i navade, sa podanicima radila svakakve jade. I tako jednom dok je samovala zla joj misao na um pade.

Na ovom kamenom brdu, na njegovom vrhu, podići ću grad da o mojoj moći svjedoči i svjedok ostane, da se ljudi čudu čude, da im kad pod njega dođu mozak stane.

I što smislila to i učinila. Okupi svu čeljad, staro i mlado, sve ono što nije bilo vješto dade na poslove u rudnik. Naredi da se prikupi marva i veliki posao počne. U svojoj pakosti ne ostavi ni žene samdruge, ni koze skozne.

Koznik i groblje

Kamenje i građu vukla je nejač ka vrhu brda. Na jarce i koze koji su jedini mogli da se kreću ovom vrleti, tovarena su brvna. A ohola gospodarica stajala bi pored potoka sa kamdžijom u ruci i komandovala poslom, sa jedinom željom da uspije, da vlastelu, kada se sa puta vrati, iznenadi, da vide kako je moćna i umna, kako bi bilo pametnije da i ona sa njima ide, te da bi im trgovina bila unosnija.

No, posao nikako nije napredovao. Uzalud su bili njeni napori, uzalud je, u svojoj ludoj nakani, od naroda svašta činila, uzalud su bili potoci znoja i krvi, uzalud batine. A kad vitezovi u selo dojezdise, umjesto da joj se dive, svakakve joj riječi uputiše. To za oholu vlastelinku bi previše. Uspe se uz brdo, do zidina grada, i baš kad je narod u strahu prionuo na posao, izmače skele. Nasta tutanj niz dolinu, lelek i plač. Izginu silni argat, žene i životinje. Osuše se još ne dovršene zidine. A ona brže bolje, izmače se u stranu kraj potoka i u vlastitoj sili i bijesu, poče da uživa. A narod u svojoj mucu i nevolji poče da proklinje:

-Da bog da se skamenila

Kad su vitezovi čuli tutanj i vidjeli šta je učinila, počeše da je traže. Uzalud, na mjestu gdje je stajala bijaše samo ogromna ripa.

I sada tamo stoji skamenjena vlastelinka. Kako joj je bilo ime niko ne zna, ali je legenda zbog njenog zla i tirjanstva prozva Jerina. Stoji i grad a stoji i Kozica.

Pored Koznika je vodio najkraći karavanski put od Prijepolja i Brodsareva ka Đurđevića Tari i dalje ka Nikšiću i Dubrovniku. Put je aktuelan još iz doba vladavine Rimljana, pa vladavina Slovena i Turaka a naručito u vrijeme vladavine Kosača. Koliko je i kako korišćen ovaj putni pravac samo se može pretpostaviti, ali je sigurno da je bio pun opasnosti za karavane od razbojnika i pljačkaša, pošto je prolazio kroz šume i slabo naseljene prostore. No trasa tog

putnog pravca je i danas prepoznatljiva, što nam govori da je put stalno korišćen i održavan, u narodu poznat kao „carski drum“.

U doba Kosača a kasnije i Turaka, ovaj put je imao uobičajan naziv Dubrovački put i aktivno je korišćen do sredine XVIII vijeka, od kada gubi svaki značaj, jer je trgovina bila usmjerena prema Solunu i Carigradu.

Drugi važan karavanski put pored Koznika vodio je, od puta koji je od Foče preko Municipijuma S u Kominima i Jabuke ka Mileševi, kao sporedni putni pravac odvajao se od Komina i išao preko Korijena, Lijeske, Marine šume, Vrulje i Klopeta do Orlića u Kozici, a onda preko Kozice i Kamene Gore ka Limskoj dolini. Ovaj putni pravac korišćen je za putovanja i trgovinu u zimskim uslovima, jer je bio daleko prohodniji i sigurniji od puta preko Jabuke.

Od ovog putnog pravca odvajao se iz Korijena put koji je išao preko sela Dubočica, pored rijeke Čehotine do mosta Zemunac, pa preko Ljutića i Kleka, Ljutičkog borja do Orlića i dalje. Na ovom putnom pravcu je i sada zidina mosta Zemunac iz daleke prošlosti. U Klekama kod izvora Studenac je bilo naselje manjeg značaja za odmor i kraća zadržavanja, naročito u toku zimskog nevremena ili nekih opasnosti. Ovaj putni pravac bio je znatno kraći i lakši za putovanje od predhodnog preko Marine šume.

Ovi putni pravci bili su osmatrani i šticeći preko osmatračnica (Korijen, Katabun, Gradina u Vrulji, Breza) odakle se nadziralo kretanje ovim putnim pravcima i vršena zaštita karavana, naselja i karavanskih stanica. Ove stanice su obezbeđivale siguran smještaj, hranu i sve potrepštine za putnike i njihove karavane.

Treba pomenuti i putni pravac koji se od glavnog karavanskog puta dolinom Lima od Prijepolja prema Bijelom polju, odvajao kod manastira Davidovica (Brodarevo) i preko Komarana i Kozice, spajao se sa putem Prijepolje-Đurđevića Tara, poznatim kao Dubrovački put. Ovaj putni pravac koristili su Dubrovački trgovci za uvoz stoke i stočarskih proizvoda, kože, vune, zatim voska i druge robe iz Srbije, odnosno iz Despotovine. Na ovom putnom pravcu najčešće se pominju karavanske stanice Breza i Komarani, kao granična mjesta između Srbije i Bosne, a da bi se bliže odredio položaj Komarana navođena je Breza, svakako kao poznatije mjesto, preko kojeg je vodio put do krajnjeg odredišta (Komarani), pominje se u dubrovačkim dokumentima. I što je najinteresantnije u tim dokumentima stoji da se Komarani nalaze ispod Breze. Pokušaj mnogih istraživača da utvrde tačnu lokaciju srednjovjekovne Breze nije potpuno siguran, mada se V. Šalipurović od tri Breze na području Pljevalja i Prijepolja opredijelio za Brezu „između sela Mataruge i Kozica, a u blizini srednjovjekovnog grada Koznika“.

No, u blizini Koznika nalaze se još dva zaseoka sa nazivom Breza. U selu Vrulja zaselak Breza, jedno uzvišenje sa ostacima zidina, ograđene suvozidom, ima naziv Kuline, sada već zaraslo u šiblje i smatra se da je u pitanju znatno starije naselje iz ranijeg perioda iz ranog srednjeg vijeka ili još ranije. Pitamo se da li je moguće da se taj lokalitet nalazio na putu koji je vodio iz Komarana prema Vrulji i Marinoj šumi gdje se plaćala carina na prelazu Maočnica, a tu se i pominje protest Dubrovčana Stjepanu Vukčiću Kosači na velike carine iz 1441. godine. Ipak je sigurno da Herceg ne bi zidao Koznik da je imao bilo kakvo utvrđenje u Bujišića Brezi.

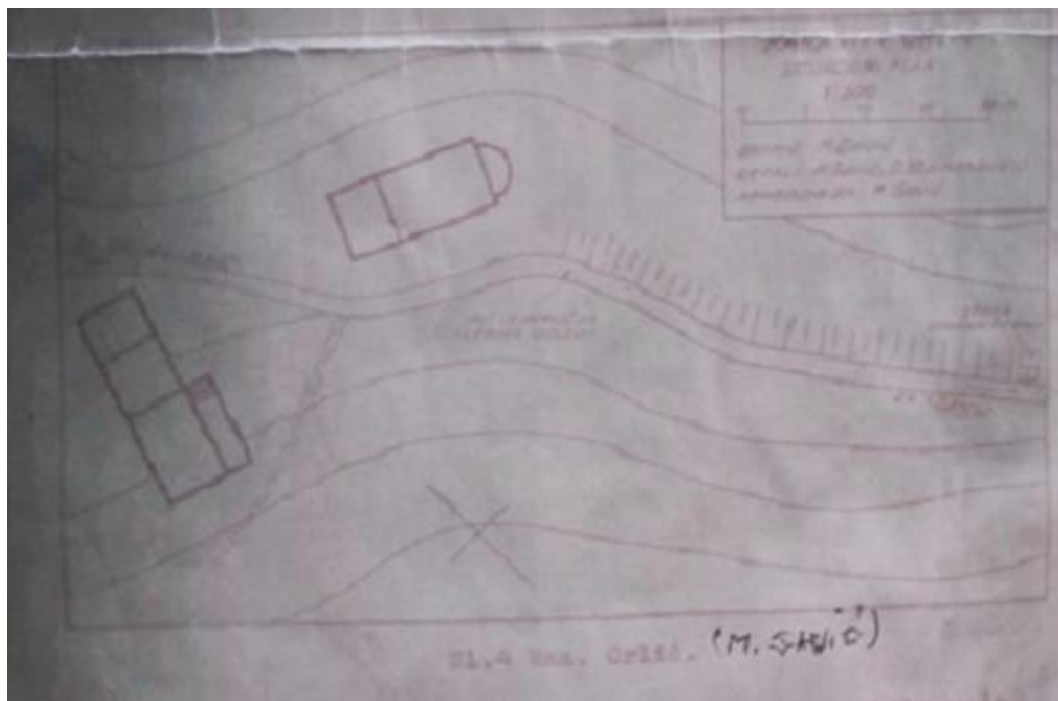
Druga lokacija koja nosi naziv Breza nalazi se na prevoju podno planine Crni vrh 1492.m,na putu iz Kozice prema Komaranima, zaseok uz granicu između Srbije i Crne Gore, na tromeđi tri opštine, Pljevaljske, Prijepoljske i Bjelopoljske, sa svega nekoliko kuća Purića i Tmušića,pa se u narodu ustalio naziv Purića Breza. Na ovu lokaciju je ukazao Stevan Gajević ukazujući na to da je stariji naziv Koznika mogao biti Breza, ili je Breza bila jednostavno Carinarnica i granična postaja.

Put od zaseoka Breza (1400.m) prema Komaranima (400.m) naglo se spušta veoma strmim terenom,pa ne možemo da ne pomislimo na onaj podatak iz dubrovačkih dokumenata da „se Komarani nalaze ispod Breze“. Komarani su pripadali Despotovini a Breza Kosačama.

Inače u tom zaseoku nema ničega što bi moglo da nam ukaže na zaključak da je tu u srednjem vijeku bila karavanska stanica, već je kao granično mjesto, po svojoj prilici, sve vrijeme zadržavala karakter življeg tranzitnog tranzita. Vjerovatno je da se aktivnost odvijala u Kozniku dok je Breza bila samo stanica. Komarani su za razliku od Breze, imali sve odlike karavanske stanice. Izgleda da je Breza služila kao orijentir kako najlakše i najsigurnije stići do Komarana.

Iako u osnovi prihvatamo rezultate istraživanja M.Dinića i V.Šalipurovića, smatramo da je potrebno još jednom razmotriti sve poznate i veći broj neiskorišćenih dokumenata o Brezi, i pokušati,ukoliko je to moguće,identifikovati to mjesto,smatra Ruža Ćuk, pišući o Brezi i Komaranima kao srednjovjekovnim naseljima u Polimlju.

Manastir u Orliću-skica

Jugozapadno na nekih 450 metara od Koznika, pored trase "carskog puta" nailazimo na monumentalne ostatke nekog srednjovjekovnog manastira,na prostoru od oko 50 metara širine i 35 metara dužine.primjećuju se ostaci nekoliko građevina,sa velikom gomilom kamena. Primjetni su ostaci sige i ugaoni zidovi unutrašnje prostorije, kao i ostaci

rova(opkopa), ali skoro da je sve zaraslo u smrčevu šumu. Ime manastira nije ostalo sačuvano, niti se zna kako se manastir zvao, a smatra se da je postojao i bio u funkciji još u XIII i XIV vijeku, a možda i ranije.

Dr. Đuro Tošić navodi da: "Za vrijeme Nemanjića u selu su bile tri crkve, od kojih ona u Orliću, blizu Kozičke rijeke-gdje se danas nalazi sama velika gomila kamena-bio navodno manastir sa imanjem i pratećim objektima, za koje se smatra da su stariji od manastira Sv.Trojice u Pljevljima. Druge dvije crkve, jedna kod kamene česme i služila je seoskom stanovništvu, dok je treća bogomolja sagrađena na groblju blizu grada, a čiji se ostaci naziru između sadašnjeg i grčkog groblja". Ostao je oltarski kamen na kome se već više od 150 godina pale svijeće i vrše obredi. Naziru se i temelji crkve.

Oltarski kamen stare crkve (časna trpeza)

Od cijelog kompleksa najbolje je očuvan put koji vodi do kamene česme, izgrađene na izvoru bistre planinske vode. Kamenu česmu čine nekolike obrađene kamene ploče po čijoj je sredini izdubljen slivnik. To je bila crkvena česma u narodu poznatija kao kaluđerska.

Prema predanju manastir i crkvu u groblju porušio je Hasan-paša Predojević, koji je sa vojskom naišao preko Kozice pred kraj XVI vijeka, tu se zadržao i porušio manastir, ali ga je stigla „božija kazna“ jer je poginuo 22 juna 1593. godine u bici kod Siska protiv austrougarske vojske. I pored toga pretpostavlja se da je crkva u Orliću trajala dugo i da je popravljana kao što je i pravljena od drveta, a iznad samog manastira stoje okomite litice koje se i danas zovu kaluđerske stijene. Prema priči koja je ostala, kad su Turci osvojili grad i porušili manastir, kaluđeri su se krili i živjeli visoko u stijenama, u svojim isposnicama i kelijama, služili božiju službu, savjetovali i liječili narod, pričali im o slavi stare države. Ovo je trajalo sve do

izgradnje crkve u Dubočici, posvećene Sv. Nikoli, pa se smatra da je da je i crkva u Orliću bila posvećena Svetom Nikoli. Kaluđeri su se nakon 100 godina, preselili u Dubočicu, pa je Dubočica postala centar hrišćansko stanovništva sa ovog područja, a Kozica je ostala bez crkava i kaluđera a kasnije i bez stanovništva, jer se (kako se smatra) veliki broj porodica iz Kozice iselio u vrijeme seobe Arsenija III Čarnojevića. Novodoseljeni Kozičani nikad nisu pokušali da obnove pa makar i malu grobljansku crkvu, koja se tu nalazila još od najstarijih vremena, moguće još i prije dolaska Slovena u ove krajeve.

Medaljon Sv.Dimitrija

Na osnovu svega rečenog o prošlosti sela, moglo bi se zaključiti:

1. Kozica je ležala na karavanskom putu Prijepolje-Đurđevića Tara-Nikšić-Dubrovnik.
2. U Kozici se iskopavala željezna ruda i kovalo željezo (moguće i olovo i cink) za šta je bilo velikog interesa ne samo za ove krajeve nego i za šire područje a naročito za sredjovjekovnu Srbiju i Dubrovnik. Željezo je bilo vrlo cijenjena roba pošto na ovim područjima nije bilo izdašnih željeznih ležišta, mada ni ova nijesu bila značajnija, tako da se nije mogla razvijati veća rudarska aktivnost, a sa tim i veći privredni razvoj. Međutim, mora se konstatovati da je u to vrijeme u Kozici bila dosta velika koncentracija stanovništva jer postojanje rudnika, grada, podgrađa, manastira i crkava govori u prilog tome.
3. Kozica je bila opustošena od Turaka nakon rušilačkog pohoda Hasan-paše Predojevića, koji je krajem XVI vijeka, naišao sa vojskom preko Kozice, porušio crkve i manastir u Orliću i to je bio početak kraja jednog perioda u razvoju sela od koga se ono neće oporaviti.
4. Nakon ovih pustošenja život u Kozici se odvija kako-tako sve do velike seobe 1690. godine, kada je po mišljenju mnogih istraživača manji broj stanovništva ostao da živi u selu. Smatra se da prvih 30-tak godina XVIII vijeka u Kozici niko nije živio, jer iza seobe zaostali Srbi su prelazili u niže djelove, prešli u islam ili odselili. Ipak tema nije do kraja istražena, i nije ni vjerovatna jer je Kozica bogata vodom, pašnjacima i šumom, pa je kao takva pogodna za

život. Nakon velike seobe, Kozica, kao i okolna mnoga sela, ostaju poluprazna sa malim brojem onih koji su tu živjeli prije seobe pod Čarnojevićem. Imanja i groblja su bila zarasla i zapušten, manastiri i crkve porušeni i sve je bilo opustjelo. Zamro je cjelokupan život i to bi moglo da bude objašnjenje zašto nema nikakvih pisanih podataka o rudniku, Kozniku i o manastiru u Orliću. Ali kao što vidimo imamo predanja i legende tako da je kontinuitet nastavljen.

5. Novodošli Srbi zaposjeli su imanja, krčili šume, proširivali obradive površine, obnavljali groblja i gradili nova staništa, pa je tako Kozica ponovo naseljena isključivo hrišćanskim stanovništvom sve do sredine XIX vijeka. Od sredine XIX vijeka počinje naseljavanje muslimanskih porodica, dolaze na gotovo, zaposjedaju bolja imanja i potiskuju Srbe na nova i lošija mjesta, koje su ovi krčili i pretvarali u obradive površine. Prvi doseljeni muslimani u Kozici bili su Pljaskovići (otuda naziv zaseoka Pljasci), potom Redžovići, Štroke, Sadikovići, Džijići, Adžovići, Durani i Hodžići, da bi početkom XX vijeka, nakon oslobodđenja 1912. godine svi odselili prema Pljevljima, Sarajevu i u Tursku. Posljednja je iz Kozice prodala imanje Džeka Pljasković, negdje oko 1924. godine, tako da se može konstatovati da su Pljaskovići prvi muslimani koji su naselili Kozicu i zadnji koji su se iselili.

U XVIII vijeku Kozicu su naseljavaju srpske porodice: Vukašinovići, Pejovići, Gajevići, Tomaševići, Kovačevići, Kartali, Gačevići, Bujaci i Popadići. Kasnije, poslije Balkanskih ratova u Kozicu su doselili Kočali, Purići, Jakšići, Joksimovići, Benovići i Janjuševići. Ranije iz Kozice su odselili Brajovići i Rvovići, zatim Bujaci i na kraju Janjuševići.

GAJEVIĆI

Na osnovu gore navedenih podataka „smatra se da se predak porodice Gajević (vjerovatno prezime po Gaju) doselio je u Kozicu iz Vraneša, još u doba turske vladavine“, piše Vidoje Despotović u svojoj knjizi “Naša sela“. Isto tvrdi i Tanasije Pejatović u svojoj knjizi “Srednje polimlje i potarje“ - pisana 1900. godine objavljena 1986. godine.

Sigurno je da su Gajevići dobili prezime po Gaju, jer u našem groblju kod Jerinina grada stoji Gajov kamen (mramor), koji je po predanju Gajov spomenik i svi Gajevići sahranjuju se oko njega, a to znači da od Gaja vode porijeklo svi Gajevići, čiji su preci živjeli, ili i sada žive u ovom selu.

Gajov kamen

13	1	Čučibeg muslimanska Bujaka	35	1812 - 1917
	1	Muran " " " "	20	1823 - 1962
	1	Hrubta muslimanska Bujaka	9	1899 - 1912
	1	Strupka " " " "	6	1902 - 1936
	1	Bojuni " " " "	2	1906 - 1998
14	1	Talpmas crkijana Bujaka	37	1870 - 1944
	1	Heški Talpmasov Bujaka	3	1905 - 1969
	1	Gajob " " " "	1	1907 - 1931
17	1	Jovan muslimanska Bujaka	28	1820 - 1917
	1	Čučibeg " " " "	22	1886 - 1929
	1	Erakovo muslimanska Bujaka	8	1900 - 1959
	1	Muran " " " "	5	1903 - 1973

Dio dokumenta iz 1908.godine

No postavlja se pitanje, kako se prezivao predak po kome je porodica dobila prezime i kada je doselio u Kozicu. Konstatcija da je doselio u doba turske vladavine je neodređena, a pretpostavlja se da bi to moglo biti sredinom XVIII vijeka, kada je počelo naseljavanje Kozice. Ipak ima dosta rođaka koji misle da smo starosjedioci u Kozici, pa i ako je bilo lokalnog preseljavanja da se iz sela u Vraneškoj Dolini prešlo zbog navale turaka stalno živjeti u Kozici. U prilog ovoj tvrdnji ide i to da smo se za vrijeme Osmanskog carstva, u turskim popisima upisivali kao Bujaci, a pouzdano se zna da su Bujaci u ovim krajevima bili starosjedioci još u vrijeme Hercega Stefana. I sama činjenica da je „Gajov mramor“ u centru groblja ide u prilog ovoj tezi.

Prema jednom turskom dokumentu Popisu od 3. oktobra 1908. godine u kojem su popisane muške glave srpske vjeroispovijesti u Jafti kozičko-prijepoljskog kadiluka, koji je u manastiru Sv. Trojice pronašao prof. Bojan Strunjaš, jasno se vidi da Gajovi potomci imaju prezime Bujak. U dokumentu stoji: Stevan Ostoje Bujaka, Milan Ostoje Bujaka, Gavriilo Stojana Bujaka, Jovan Milovana Bujaka itd, na osnovu čega se može zaključiti da su Gajevići u Kozici bili upisani kao Bujaci u poreskim turskim dokumentima, i to se nastavlja sve do 1912. godine, to jest sve dok postoji turska država na ovom prostoru, jer u toj državi jednom upisano teško se moglo mijenjati. Gajevići u Kosenici i Grabu nemaju zapisano u knjigama prezime Bujak.

Da su ove tvrdnje tačne imamo istraživanja Petra Mrkonjića (Tanasije Pejatović) iz 1900. godine koje je on najvjerovatnije radio za dr. Jovana Cvijića. U studiji „Srednje polimlje i potarje“ u Novopazarskom sandžaku-antropogeografska ispitivanja, jasno se vidi da u Kozici žive Gajevići, da slave Đurđev-dan i da su doselili iz Vraneša. U istoj studiji se kaže da Gluščevići žive u Kamennoj Gori da slave Đurđev-dan i da su doselili prije 200 godina iz Šaranaca. Za Gogiće kaže da žive u Seljanama, Čadinju, Kolovratu i Zenici (selo u Pljevaljskom polju), da slave Đurđev-dan i da su doselili iz Kolašina. Tri različite varijante kada se radi o doseljavanju ove tri porodice za koje se vjeruje da potiču od istog pretka. Zašto Tanasije pominje da se susretao sa velikim poteškoćama koje su skupčane sa prikupljanjem građe za

ovu studiju. On kaže: “Često se jedna tradicija, ili na kakav drugi podatak može iz deset različitih usta čuti u deset različitih varijanti”.

Podatak da su Gluščevići prije 200 godina doselili iz Šarana je sigurno najtačnija. Ipak o vremenu doseljavanja Gluščevića postoje različite teorije. Sami Gluščevići vjeruju da su oni pripadnici plemena Kriči i da su u Kamenu Goru doselili nakon rata sa Drobnojcima u 14 ili 15 vijeku. Gluščevići tvrde da je njihov (Krički) knez Kaloka ubio Drobnjačkog kneza i prosuo mu drob nakon čega se čitavo pleme prozvalo drobnjaci. Kaloka je tada i sam poginuo jer je bio namamljen u zasjedu. Veza Gluščevića sa Šarancima i Drobnojcima je nesumnjiva, pa čak je i čuveni četovođa i narodni prvak Mićo poginuo u opet čuvenom boju na Šarancima. Zašto Gajevići iz Kozice nisu znali podatak o doseljenju kao Gluščevići, ili iz nekog razloga nisu govorili o tome, a trebalo bi da znaju može da se tumači time da se Gajevići nisu doselili već su tu živjeli te da su Gluščevići došli kod svojih Kričkih rođaka u susjedno selo. U prilog tome i činjenica da je ovaj kraj u kasnom srednjem vijeku pripadao Hercegovoju župi Kričak. Definitivno svi Gajevići smatraju da su im Gluščevići rođaci ali i svi Gluščevići iz Kamene Gore smatraju da su im Gajevići rođaci, iako je krajem 20 vijeka došlo i do prvih uzajamnih brakova.

Postoji tvrdnja da su rođaci Gajevića i Gogići iz Zenice. Ostali Gogići nisu u srodstvu sa Gogićima iz Zenice i ne slave Đurđev-dan, dok oni slave. Ova tvrdnja iako poznata nije široko prihvaćena.

Za Bujake Pejatović tvrdi da žive u Kozici, da slave Đurđev-dan, a nema podataka odakle su doselili. Pošto su ovi podaci iz 1900. godine, izgleda da su tačni podaci da su Bujaci iz Kozice iselili na Vijenac 1903.godine pod pritiskom kozičkih Turaka, gdje i sada žive njihovi potomci, a da je u Kozici ostao da živi Ratko Nikolin Bujak. Ratko je imao sina Veljka od koga nije ostao muški porod, imao je kćer Radojku udatu u Pejoviće i Milušu udatu u Bujišće.

Manastir Dečani

Bujaci, veoma stara i jako raširena porodica, pominje se još u XIV vijeku u hrisovulji koju je izdao Stefan Dečanski Manastiru Visoki Dečani. Manastir Visoki Dečani, zadužbina kralja Uroša III sina Milutinovog, po ovom manastiru poznat kao Stefan Dečanski, najznačajniji spomenik srpskog crkvenog neimarstva, nalazi se u Metohiji, plodnoj ravnici koja se prostire od ispod Prokletija na sjeveru uzduž sve do Šare na jugu i jugoistoku i Drenicom do granice Kosova, linijom Peć-Đakovica-Prizren.

Metohija je dobila ime po brojnim „metosima“ (manastirčićima) i Metohijama-manastirskim posjedima Srpske Svetosavske crkve na koje je od starina bila podijeljena. Te posjede koje su srpski srednjovjekovni vladari darivali crkvi, činili su starosjedelačka srpska sela sa žiteljima, oranicama, vinogradima, kao i površine pod voćem i šumom na prostoru metohijskih Bistrica (Pečke i Dečanske, Prizrenske) i Crnog i Bijelog Drima.

Uobičajni epitet „Visoki“ Dečani su dobili, kako zbog toga što njegova crkva predstavlja najveću i najvišočiju sačuvanu građevinu srednjovjekovne Srbije, tako i zbog skupocjenih građevinskih materijala od kojih je sazidana, a ukrašena je svakom krasotom spolja i iznutra a darovani su izobilno prostranim i bogatim imanjima.

Na jednom od tih darovanih posjeda manastiru živjeli su naši najstariji preci Bujaci, različitog imovinskog stanja, postojali su siromašni ali i oni boljeg imovnog stanja podijeljenih u kategorije. Najbrojniju kategoriju činio je društveni sloj vojnika koji se nalazio između vlastele i feudalno zavisnog stanovništva tzv. „sitno plemstvo“. Bili su manje bogati i sa manje privilegija od vlastele, ali su u pravnom smislu bili gotovo izjednačeni sa vlastelom. Oni se za svoje baštine u selima koje se daju manastirima, uvode u vojničku službu manastiru. Crkveni vojnici su dugovali vjernost kralju i crkvi što se svodilo na izvršavanje obaveza propisanih zakonom, u zamjenu za zemlju koju su posjedovali. Uobičajne obaveze vlastelinčića-vojnika na manastirskim posjedima bila su: čuvanje i odbrana manastirskog utvrđenja, davanje oružane pratnje crkvenim velikodostojnicima kad negdje putuju, i posebno zaduženje da vode računa o konju i oružju. Na Vikipediji na stranici Srpska vlastela, u popisu se navodi Hrelja Bujak (1439. godine) vlasteličić, trgovac u Komaranima. Ime Hrelje Bujaka zabilježeno je i u Dubrovačkim arhivima kao trgovca iz Koznika.

Sa ovim obavezama prema manastirima nastavljeno je i nakon propasti srpske srednjovjekovne države i pada pod tursku vlast, mada su te obaveze postale znatno veće i teže. Naime u ovom periodu često su rušeni odbrambeni zidovi i ostali manastirski objekti, koje je trebalo stalno obnavljati a moralo se raditi i na manastirskim imanjima uz stalne sukobe sa turskim kabadahijama i zulumčarima.

No, krajem XVIII vijeka, nakon poraza austrijske vojske kod Skoplja i njenog povlačenja prema sjeveru, zajedno sa austrijskom vojskom, a pod vođstvom srpskog patrijarha Arsenija III Čarnojevića, preko 30000 srpskih porodica sa teritorije Kosova i Metohije i drugih krajeva naseljenih srpskim stanovništvom, a u strahu od turske odmazde, povlači se preko Save i Dunava u Vojvodinu i Slavoniju.

U toj masovnoj seobi krenuli su i naši stari preci Bujaci i raselili se po raznim zemljama Evrope, uglavnom u onim zemljama sa većinskim slovenskim stanovništvom.

Iz ovih podataka jasno se vidi da je krajem XIX vijeka u selu Kozici bilo dosta pripadnika ove porodice, koji su iz nekih razloga bili primorani da se sele u druge krajeve. Najvjerovatije je da su ekonomski razlozi bili uzrok raseljavanja, mada Ostoja Bujak iz Vijenca tvrdi da je pritisak muslimanskih porodica iz Kozice a naročito Redžovića na turske vlasti primorao ove porodice da se odsele u Vijenac. U Kozici je ostala da živi porodica Ratka Bujaka, koji je imao sina Veljka, od koga nije ostao muški porod. Naravno u Kozici su živjeli i naši stari koji su tada zvanično isto bili Bujaci.

Prema kazivanju starog Ostoje Bujaka iz Vijenca, Bujaci su iz Istočne Hercegovine (okolina Gacka), najvjerovatnije prilikom seobe Arsenija III Čarnojevića, prešli preko jezerske visoravni i Tare i naselili se na Prenčansko-Krupičkoj visoravni, na lokalitetu koje se po njima počelo nazivati Bujaci. On dalje navodi da je ubrzo došlo do sukoba sa domaćim muslimanima i Turcima iz Đurđevića Tare i okolnih mjesta, pa su opet bili primorani da napuste selo i da se sele. Onda su i ostali pripadnici ove porodice oko 1845. napustili selo i ostalo je samo ime sela Bujaci bez ijedne porodice sa ovim prezimenom, a ime sela služi kao svjedočanstvo da su u njemu živjeli pripadnici ove porodice. U tom selu postoji lokalitet „Gajove livade“, što nas navodi na zaključak da je Gajo i tu imao svoj posjed. Ovo kazivanje ide u prilog tome što Gluščevići misle za sebe, ukoliko se pretpostavi da je predanje malo pobrkano u vremenu da se dio Bujaka (Kriča) preselio sa Jezera upravo sa ove strane Tare u selo Bujaci, odakle su 1845 izbjegli u Kozicu kod rođaka Bujaka Gajovih potomaka.

Vidoje Despotović pise u istoj knjizi „Naša sela“ da je predak porodice Andrić doselio ispod Durmitora na Roganice i da je od istog pretka sa Gluščevićima, Gajevićima, Gogićima i Bujacima. Za ovaj podatak nisam nikad čuo i nije imao nikakve logike jer su Vraneška dolina i Durmitor poprilično udaljeni, da bi smo mogli imati istog pretka. Međutim kazivanje Ostoje Bujaka da su Bujaci prešli preko Jezerske visoravni, ostavlja mogućnost, da je neki njihov pripadnik vjerovatno po imenu Andro, ostao na području „ispod Durmitora“, no kako mu se kasnije nijesu sviđjeli surovi uslovi sa velikim snjegovima i hladnoćama, napustio ovu oblast i naselio Roganice, zaseok Mataruga, gdje danas žive Andrići, i za njih se smatra da su među najstarijim naseljenicima Mataruga.

Bujaci žive i danas u Konavlima i rimokatolici su. Ukoliko se uzme činjenica da su i Bujaci bili najmoćniji među Kričkim knezovima upravo u vrijeme Hercegovine vladavine, te da su Konavli bili dio Hercegovine, onda je vjerovatno jedna grana porodice oselila u Konavle gdje su i ostali.

Neki Gajevići zastupaju teoriju (tezu) da su Gajevići doselili direktno iz Markovine, gdje su korijeni Gajovića, te da su dolinom Zete i Morače, pa preko Kolašina i Mojkovca prešli u Vranešku dolinu, a zatim dolinom Čehotine stigli do Kozice, gdje su se naselili sredinom XVIII vijeka.

Manjkavost ove teorije je u sledećem:

1. Suviše je dug put koji je trebao jednoj porodici da pređe, u ondašnjim uslovima, i da se doseli na ovo područje. Ne postoji predanje o preseljenju (kod gajevića uopšte ne postoji čvrsto predanje o preseljenju)

2. Prezime nam nije isto, mada je razlika u jednom slovu. U kratkom periodu crnogorske vlasti od 1912 do 1916. godine, tadašnji organi vlasti su nam promijenili prezime u Gajović, navodeći da je naše prezime nepravilno, jer od Gaja samo je pravilno Gajović i tako smo vođeni u civilnoj i vojnoj evidenciji. No odmah po oslobođenju i stvaranju Kraljevine SHS, naši preci vratili su staro prezime Gajević.

3. Takođe, ne poklapa se ni dan krsne slave, mada to ne bi morao biti neki argument u bilo kojem gledištu.

4. I najbitnije! Pitamo se, da li bi neka porodica selila iz oblasti gdje nema turskog feudalnog sistema i gdje ljudi sebe smatraju slobodnim u oblast gdje su hrišćani obespravljena turska „raja“?

Gajo sa svojom porodicom naselio se u Donjoj Kozici, od vrela ispod Pareža do Jerinina grada (Koznik), gdje se i danas nalaze imanja Gajevića. Zemlja je kvalitetna i pitoma sa prijatnom klimom pogodna za zemljoradnju (ječam, raž, ovas), voćarstvo (šljiva, kruška, jabuka), sa dosta izvora čiste planinske vode, dosta drveta za ogrev i vodenicama na Kozičkoj rijeci, koja je tekla tik pored imanja, što je u ono vrijeme bio pojam za kvalitetnu organizaciju rada i dobrog življenja. Dakle Gajovo imanje predstavlja sami centar sela i čitavo područje sela istočno od Koznika, pa je nesumnjivo da je imanje pripadalo porodici prije dolaska turaka. Sva druga imanja u selu su krčevine i manjeg kvaliteta, osim imanja nekad Brajovića danas Pejovića u Orliću. Gajevići su sa druge strane zajedno sa Vukašinovićima i jednim dijelom Pejovića, smatrali za sebe da su starosjedioci i da su neko kome pripada prvenstvo u Kozici. Preci Gajevića su i tada a i danas učestvovali u svim bunama i ratovima od srednjeg vijeka pa do danas. Po pravilu Gajevići su oduvijek njegovali pismenost i prosvetiteljstvo. Stevan Gajević je prvi školovani čovjek u selu i u čitavom mataruškom kraju.

Kozicu su u svom posjedu držale paše Selmanovići, od 18 vijeka i ne samo Kozicu već i susjedna sela Otiloviće, Vijenac, Obarde, Kamenu Goru, Mataruge, Ljutiće i Vrulju. Živjeli su u Taslidži (Pljevlja) ali su imali ljetnjikovac u Ljutićima u mjestu Odaja, blizu sadašnjeg mosta na Purića potoku. Tu su ostaci turskog groblja, pa i ako nisu tu stalno živjeli, vjerovatno su prilikom ljetnjeg boravka u ljetnjikovcu, pokojnike sahranjivali tu u blizini. Sigurno je da ljetnjikovac nije služio samo za odmor, već su tu Selmanovići sakupljali „ljetinu“, tj. sve one proizvode koje su seljaci bili u obavezi da predaju paši.

Prema pisanju Joka Kneževića (Mostovi) „Tragovi i predanja vezani za tursku vladavinu“ Pljevlja 1983. godine Selmanovići potiču od Tomaševića, porodice koja je po predanju bila srpska vlastelinska u doba Nemanjića. Ova porodica je imala posjede oko manastira Mileševa i Prijepolja, a njihov predak Stevan Tomašević je kao hrišćanin, učestvovao u turskoj vojsci u Mohačkoj bici 1527. godine, gdje se istakao neobičnom hrabrošću i vještinom. Zbog iskazane hrabrosti, ponuđeno mu je zvanje paše, pod uslovom da pređe u islam, što je Stevan prihvatio, uzeo ime Selman i zvanje paše. Od njega je bilo još šest paša Selmanovića.

O Selmanovićima Tanasije Pejatović iznosi malo drugačije i vjerovatnije podatke, jer je malo vjerovatno da je jedan hrišćanin mogao na prečac preskočiti mnoge hijerarhijske stepenice i postati paša. Za njih tvrdi da su bili pravoslavni Srbi, vlastelinskog porijekla. Starina im je kod manastira Mileševa u selu Kosatica ispod planine Zlatara. U doba turske najezde isturčili su

se i prigrabili u svoje ruke gotovo cio kraj između Tare i Lima sjeverno od Kolašina, najprije kao spahije a docnije, kada je ukinut spahijski sistem, kao age i begovi, oglasivši svu zemlju dotle samo u spahiluku kao svojinu. Iz njihove porodice bilo je nekoliko paša. Čuven je između njih bio paša Selmanović, što su mu kule i konaci bili pod planinom Gosteč u Židovićima. I danas je dobar dio pomenutih zemalja u njihovim rukama, ali s godine na godinu obništavaju i zemlju rasprodaju.

Najmoćniji i najbogatiji od šest paša Selmanovića bio je Mehmed paša, sandžak-beg Hercegovačkog sandžaka.

Mehmed -paša Selmanović, najmoćniji i najbogatiji od šest paša Selmanovića, sandžak-beg Hercegovačkog sandžaka od 1740 do 1768. godine u kom periodu se veoma obogatio, jer je bio razvio veoma obimnu i moćnu trgovinu sa Dubrovčanima. Izvezio je žito, stoku, med, vunu a uvezio iz Dubrovnika so, tkanine, začine, oružje. Dubrovčani su ga uvažavali kao veoma dobrog čovjeka i od riječi, i slobodno su se kretali i trgovali po njegovom sandžaku, jer je bio suzbio krađu i otimačinu, tako da je u sandžaku vladao red i mir.

Zanimljivo je pomenuti da je Mehmed jedno vrijeme bio u nemilosti sultana i turske centralne vlasti, jer je odbio da ide u Bihać i da upravlja u toj oblasti Krajine, zbog čega mu je bilo oduzeto bogatstvo i prijetila mu je opasnost po život, zbog čega se odmetnuo u šumu, negdje oko 1728. godine, da bi mu 1740. godine sve bilo oprošteno, vraćeno mu je bogatstvo i imovina a on je vraćen na mjesto sandžak-bega Hercegovačkog sandžaka. Ovo je bio period veoma brzog ličnog bogaćenja i zahvaljujući trgovini sa Dubrovčanima, bogatstvo mu je sa 5000 groša poraslo na 9000 groša, što bi pretvoreno u zlato iznosilo između 30 i 35 kilograma.

Međutim ovo je bilo okvirno vrijeme Gajovog življenja u Kozici i postavlja se pitanje kako to da je Gajo imao najkvalitetniju zemlju i velike površine, koje su se prostirale od Jerininog grada do Golog krša, obuhvatajući Parž, Ravni, Kotlinu, Pjanovo brdo, Paljušine, Tajine doline, Mali Goli krš itd.

Teško je dokazivo, ali je moguće da su se Gajo i Mehmed-paša poznavali iz vremena kad se Mehmed bio odmetnuo od turske vlasti i krio po šumama od Mijakovića do Đurđevića i Lever Tare ili po Prenčansko-krupičkoj visoravni i u području Maoča, koja su u to vrijeme bila naseljena muslimanskim stanovništvom hrišćanskog porijekla, koja su ga štitila i čuvala od turskih vlasti. A budući da su Bujaci bili starosjedoci u tim krajevima i nije nemoguće da je postojala nekakva saradnja i poznanstvo.

Za Mehmed-pašu se zna da je 1768. godine postavljen za zamjenika bosanskog vezira, ali se ne pominje do kad je ostao na tom položaju. Naslijedio ga je Mustafa-paša Selmanović 1785. godine, koji je za kratko vrijeme uspio da rasturi svo očevo bogatstvo, i da postane veoma siromašan.

Kako su Selmanovići u to vrijeme imali ogromne posjede, oskudijevalo se sa „rajom“ tj. Hrišćanskom radnom snagom, koja bi obrađivala zemlju a spahijama i državi davala porez. Zemlja je u tom periodu a i inače bila skoro jedini i najvažniji izvor prihoda, a poslije seobe pod Čarnojevićem u selima nije ostalo starog hrišćanskog stanovništva. Zbog toga je Gajo od

Mehmed-paše Selmanovića dobio veliki posjed zemlje, koji je obuhvatao područje od Jerinina grada do Crnog vrha, mada se mora zaključiti da je Gajo morao imati i solidnu radnu snagu. Prema predanju Gajo je imao tri punoljetna sina, sposobna da obrade velike komplekse zemlje, pogotovo što su imali sopstveno stado ovaca, koza i krupne stoke, tako da su mogli uspješno da privređuju i da ostvaruju velike prihode, onoliko koliko je u onim uslovima bilo moguće.

Taj njihov „dobar početak“ zasmetao je mnogim muslimanskim porodicama, naročito onim iz susjednog sela Maoče, pošto su se sa njima dobro poznavali dok su bili u Bujacima a mnogi od njih su nastojali da pljačkom i otimačinom steknu olako tuđa s mukom zarađena dobra. To je dovelo do sukoba Gajovih sinova sa pljačkašima i jedan od tih sukoba završio se ubistvom, tako da su Gajovi sinovi morali napustiti Kozicu, bojeći se od turske osvete. Kada se to desilo i kuda su otišli niko ne zna, niti postoje bilo kakve naznake, a ni predanja. Uglavnom postoji priča da su nestali, i niko ništa više o njima niti je čuo, niti je znao. Čak se o njihovim imenima sa sigurnošću ne može govoriti, ali postoje nagađanja i priče dosta oprečne i bez saglasja. Prema jednim najstariji je bio Isak, zatim Aksentije i Veljko. No drugo mišljenje da je Josif najstariji, zatim Isak a najmlađi Aksentije. No, sigurno je jedno, da je Gajo bio veliki hrišćanin i vjernik, što možemo zaključiti na osnovu imena, koje je dao svojim sinovima, a koja su biblijska, a na osnovu tog najvjerovatnije donekle i obrazovan za ondašnje prilike. O obrazovanju u porodici piše i Vojin Gajević, navodeći da se u porodici njegovala pismenost, i razgovaralo o propasti srpske države.

Moguće je da je i Gajo sa ostatkom familije, bojeći se od osvete bio prinuđen da napusti Kozicu i da se skloni kod Bujaka, odakle je došao ili je privremeno živio u Vrulji, rejon Mejdanica-Kadina česma, o čemu piše Vidoje Despotović. Vidoje ne zna ime no kaže „jedan od Gajevića“ i ne navodi ni vrijeme, pa ne možemo znati o kome je riječ, no možemo pretpostaviti, a potom kaže „Živio je kratko vrijeme“ tako da je možda riječ o Gaju i njegovoj familiji.

Ovo navodim jer je sigurno da se nije dugo zadržao van Kozice, već je na zahtjev paše Selmanovića i uz njegovu garanciju da mu se ništa loše neće desiti, Gajo se vratio na svoje imanje i nastavio život sa svojom porodicom. Pošto je jedan od sinova bio oženjen, ubrzo mu se rodio unuk, kome je dao ime Ostoja, jer je božijom voljom ostao (Ostoja) unuk da zamijeni sinove. Gajo je dugo živio i radio, podigao je i oženio unuka i dobio praunuke Miladina i Milana. Treba napomenuti da su iz sela Bujaci, vjerovatno na Gajov poziv, u Kozicu doselilo nekoliko porodica njegovih rođaka, pošto mu je bila potrebna radna snaga za obradu zemlje, a od svojih rođaka je dobijao nesebičnu pomoć. Na doseljavanje Bujaka u Kozicu treba imati u vidu i podatak da u selu u to vrijeme pa do sredine XIX vijeka bilo je isključivo hrišćansko stanovništvo i nije bilo naseljenih muslimanskih porodica.

Od Gajovih praunuka Miladina i Milana potiču svi Gajevići iz sela Kozice, Kosenice i Graba. Od Miladina su ostali sinovi Stojan, Ostoja i Miloš, a od Milana su Milovan i Milutin. Negdje krajem XIX vijeka Milutin je sa svojom familijom odselio u Kosenicu zaseok Košare, gdje i danas žive njegovi potomci. Takođe krajem XIX vijeka najmlađi Miladinov sin Miloš sa svojom familijom odselio je u obližnje selo Grab, opština Bijelo Polje, gdje takodje i danas žive njegovi potomci.

O Gajovom unuku Ostoji i praunucima Miladinu i Milanu nemamo nekih sigurnih i tačnih podataka, jer u tom periodu ljudi nijesu bili pismeni, manastiri i crkve spaljeni i uništeni, a ono što se čuvalo po kućama, spaljeno je i uništeno u bunama i ratovima. Postoji predanje da je stari Ostoja sa svojim sinom Miladinom stigao do Nove Varoši sa četom Kamenogoraca i Kozičana u nadi da će se pridružiti Karađorđu, ali kako je ta nada propala jer je vožd morao da se vrati u Srbiju, tako su i naši preci morali da se vrate u Kozicu. Takođe kažu da je jedan rođak ostao u okolini Nove Varoši i od njega su Gajevići koji tamo žive.

Prodoše dani prvog ustanka, Kamenogorci i Kozičani se primiriše, pošto se Turci zabaviše sami sobom, dođoše reforme u turskom carstvu, krenuše pobune protiv vlasti i to malo olakša život raji. No, kratko je trajalo. Reforme pobijediše, Turska se stabilizovala, a onda se Turci ponovo okrenuše raji i poče proces čitlučenja, od 1840. god Gajevići postadoše čifčije Redžovića, begova iz Podborove, i počeše davati trećinu umjesto ranije desetine. Postoje dvije teorije kako su Redžovići postali naše age. Po jednoj Gajevići su sami zatražili da im Redžovići budu age, jer se bilo čulo da su poštteni i čovječni, a poštovali su obraz i štitili čifčije. Po drugoj Redžovići su dobili čitluk kao miraz od paše Selmanovića i tako je Ostoja Miladinov postao čifčija Šerifa Redžovića. Proces čitlučenja doveo je hrišćansko stanovništvo u veoma težak položaj, jer su u Kozicu doselile mnoge muslimanske porodice, pa se od sredine XIX vijeka pored Redžovića doseljavaju Pljaskovići, Sadikovići, Štroke, Durani, Džijići, Adžovići i Hadžići, tako da je početkom XX vijeka u Kozici bilo više muslimanskog nego srpskog življa.

Počinje period novog terora i maltretiranja raje, harači su veliki i to neminovno dovodi do velikog nezadovoljstva kod naroda tako da sve veći broj odlazi u hajduke, formiraju se hajdučke čete, koje se uspješno bore protiv Turaka. Čete su predvodili čuvene hajdučke harambaše iz naših krajeva Ristan Šarac i Mićo Gluščević. Otresit, odvažan i stasit momak iz Kamene Gore Mićo Gluščević, sin Rista Gluščevića, izašao je na glas kao veliki junak, izabran je za hajdučkog harambašu i sa svojom družinom krstarilo od Tare do Lima i svetio se Turcima za nasilja i zulume nad porobljenom rajom. Mićovo hajdukovanje trajalo je do 1862. godine, kada je na poziv plemenskih glavara sa 70 uskoka prešao Taru i u velikoj Šaranskoj bici poginuo u mjestu Rudanci u Šarancima. Dok je Mićo hajdukovao često je navraćao kod svojih rođaka Gajevića u selu Kozica i tamo se sakrivao za vrijeme teških i snjegovitih zima. Turci su znali đe se Mićo skriva, ali sve do njegove pogibije nijesu se pojavljivali, jer su se bojali osvete ovog harambaše i njegove družine.

Za Miladina moj stric Vojin, piše da su ga Turci ubili na kućnom pragu na Božić. Razlog je bio bizaran-neki od tih lokalnih kabadahija je naredio da raja ne smije da pije rakiju za Božić. Ipak Božić je Božić i sa nečim se nazdraviti mora, pa je negdje Miladin nabavio špiritus za osvjetljenje, koji su razblažili i pili. Međutim, jasno je da je ovo ubistvo povezano sa dolascima i činjenicom da je Miladin bio glavni jatak hajdučkom harambaši Miću Gluščeviću, i da su to Turci znali, pa su ga zbog toga i ubili.

Miladinovi Ostoja i Stojan i Milanov Milovan ostali su u Kozici gdje njihovi potomci i danas žive i imaju tamo svoje kuće i imanja ali velika većina njih živi danas u više gradova u Crnoj

Gori i Srbiji(Podgorica,Pljevlja,Danilovgrad,Prijepolje,Čačak,Beograd) a ponajmanje ih je u Kozici.

Ostoja i Stojan su sve do pred kraj XIX vijeka živjeli zajedno i uspjeli su da ,iako u veoma teškim uslovima,poprilično zaimaju,koliko je to u onim uslovima bilo moguće.Kažu da su držali oko 500 ovaca i da su imali veliku površinu obradive zemlje od Jerininog grada do Crnog vrha.Obojica su bili veliki radnici i poljoprivrednici,s tim što je Stojan bio više orjentisan na stočarstvo tj. na gajenje ovaca a Ostoja je bio orjentisan na uzgoj žitarica,tako da su se uzajamno dopunjavali.Negdje pred kraj XIX vijeka su se podijelili i Stojan je živio na području Vranjače, na južnim padinama Golog krša,gdje su bili odlični uslovi za dalji razvoj stočarstva,pa je Stojan nastavio da gaji veliki broj ovaca.

Potomci Ostoje Miladinova do 1942. godine živjeli su u Donjoj Kozici na prostoru Podpareža i Plužina, gdje su imali prostrane livade i njive,sa velikom kućom i štalama,pomoćnim objektima(ambari,kolibe,sušare itd.). Februara 1942. godine, po najvećoj zimi i snijegu, italijanski okupator u saradnji sa mataruškim četnicima uspjeli su da osvoje položaje koje je držala kozička partizanska četa,kojom je komandovao Vojin Gajević i tom prilikom zapališe kuću i sve zgrade(12 šljemena) koje su pripadale zajedničkom domaćinstvu Milana i sinova njegova brata Stevana,dok su čeljad sa stokom sklonjena u obližnju šumu u Mejdanicama.Snijeg,mraz i glad morale su čitavu porodicu,pa su bili primorani da se sklone u kolibe(katun) koji su korišćeni u ljetnjem periodu i koji se nalazio na padinama Malog Golog krša u dijelu koji nosi naziv Paljušine,Pjanovo vrelo i Tajine doline.Tu su dočekali ljeto,pa su tokom ljetnjeg perioda uspjeli da izgrade kuće i da se pripreme za sledeću zimu.Treba naglasiti da su ove porodice preživjele zahvaljujući nesebičnoj pomoći rođaka,kumova i prijatelja,naročito u sijenu i žitu,koje su im davali na zajam,mada ni sami nijesu imali mnogo toga.Otac mi je pričao da mu je kum Radojica Pejović dao 50 kilograma ječma za sjeme govoreći mu:“Ako ti rodi vratićeš mi,a ako ne rodi,nijesi mi ništa dužan“.Ječam je tog ljeta tako dobro rodio da je imao ne samo da vrati dug,već i da ima dovoljno žita i za sledeću godinu.

Potomci Stojana Miladinova,su znatno ranije,početkom XX vijeka doselili iz Podpareža u Vranjaču,Na južnim padinama Golog krša kada su naši rođaci Bujaci napuštali Kozicu i odselili u Vijenac.

Potomci Milovana Milanovog živjeli su na prostoru Ravni i Krivodola, na južnim padinama Kozičkog brda,da bi se kasnije preselili u Kotlinu na sjevernim padinama Kozičkog brda.

Možemo konstatovati da nakon II svjetskog rata,na imanju u Donjoj Kozici,gdje su se naši preci prvo doselili nije bilo niti jednog domaćinstva koje je tu živjelo.

Stiče se utisak da su se naši preci pomjerali prema sjeveru i sjeveroistoku,ka velikim šumskim kompleksima,gdje su postojali bolji uslovi za bavljenje stočarstvom,jer je taj prostor bio bogat pašnjacima,vodotocima i šumama, a i krčenjem su se stvorile nove obradive površine.

Kasnije 70-tih godina XX vijeka,Vladimir Stevanov sa sinovima,izgradio je kuću na istoj lokaciji(Podparež) gdje su bile kuće naših predaka,gdje su rođeni on,njegov otac Stevan i djed Ostoja i gdje postoje ostaci zidina kuća u kojoj su rođeni i živjeli.

Da napomenemo da je i Žarko Rajkov izgradio,početkom XXI vijeka,kuću na staroj lokaciji u Ravnama,gdje su živjeli njegovi preci i gdje on sada živi.

Stoian Miladinov živio je na području Vranjače,na južnim padinama Golog krša,bavio se stočarstvom,gajio je veliki broj ovaca i držao najamnike koji su mu čuvali ovce.O imenu i porijeklu njegove žene ne zna se ništa,samo se zna da je ostavio sinove Gavrila,Danila i Gila.

Gavrilo Stojanov (1870-1944) bio je veoma poznat i priznat kao najbolji kosac između Tare i Lima i poštovan i dobar čovjek i kao takvog su ga stanovnici sela Kozice birali za seoskog kmeta(danas predsjednik mjesne zajednice).Gavrilo je bio ženjen sa Tijanom(Dosković) opština Prijepolje,i sa njom imao sinove Isaka,Stojana i Avrama i tri kćerke Nedu,Gladu i Malinu.

Danilo Sojanov imao je sina Petra,koji je u braku sa Đurđom Cvijović imao kćerku Dostu.

Gile Stojanov je imao kćerku Kosu udatu u Rondoviće iz Prenčana.

Isak Gavrilov (1904-1969) sa Stevanijom(Drobnjak) imao je sinove Radenka i Milenka i kćerke Vukosavu(Mariku) udatu u Koćale i Staniku udatu u Mrdake.Isak je važio za veoma dobrog i prostodušnog čovjeka,spremnog da pomogne svakom čovjeku u nevolji,zbog čega je bio omiljen,naručito kod mladih ljudi,sa kojima se i najviše družio.

Isak Gajević

Dobro sam ga poznao i od njega sam čuo dosta podataka o starim Gajevićima,zahvaljujući njegovom velikom interesovanju za priče koje je slušao od mog djeda Stevana,koji je kao pismen čovjek,vjerovatno poznao rodoslov porodice.Koliko je Isak kao dječak mogao shvatiti,razumjeti i zapamtiti sva ta pripovijedanja,to je drugo pitanje,ali meni je dosta

pomogao da razumijem neke događaje i činjenice. Jednom prilikom u toku razgovora mi je rekao: "Dijete ja ću lako umrijeti, meni će puška srce iznijeti", nešto sam mu odgovorio, da niko ne zna kako će umrijeti. "Ja znam, meni je to Stejko rekao iz vječitog kalendara". Iako sam ja izrazio nevjericu to se dogodilo 1969. godine, kada je nehotice pogođen na slavi (đurđevdan) u svojoj kući. Treba još dodati da je Isak bio u braku sa Anicom (Ćuk) sa kojom nije imao poroda. I skoro da zaboravih. Bio je narodni zubar. Negdje je nabavio zubarska kliješta i sa njima je vadio zube svima koji bi mu došli kući, i tražili da im izvadi zub. Možda bi po nekad izvadio i zdravi zub, ali pošto nije naplaćivao, sve je bilo u redu, jer bi mu naknadno izvadio još jedan, ovaj put bolesni zub.

Radenko Isakov (1927-1981) sa suprugom Milkom (Bujišić) imao je sinove Branka i Zorana i kćerku Branu, udatu u Krapovića i Zoru, udatu u Brajovića (Seljašnica-Prijepolje). Radenko je radio u ŠIK "Velimir Jakić", kao miner na probijanju šumskih puteva, gdje je važio za dobrog radnika i veoma sposobnog za rukovanje minerskim eksplozivnim sredstvima.

Branko Radenkov 1956. godište sa suprugom Ljiljanom (Goločevac) ima dva sina Novicu 1986. god. i Marka 1989. god. Branko je radio u firmi "Velimir Jakić", kao pogonski inženjer, i sada sa porodicom živi u Pljevljima.

Zoran Radenkov 1964. god. živi u Danilovgradu, gdje radi kao vozač građevinskih mašina i nije se ženio.

Milenko Isakov (1930-1985) sa suprugom Milkom (Milenom) (Petrić) imao je sinove Milića, Miloja, Vukomana i kćerku Milomirku udatu u Markoviće. Milenko je radio sa bratom Radenkom u ŠIK "Velimir Jakić" na probijanju šumskih puteva i kao sjekač. Važio je za dobrog druga i veseljaka uvijek spreman za pjesmu i šalu.

Milić Milenkov 1959. god. sa suprugom Viktorijom (Gačević) ima kćerke Branku udatu u Manojloviće, Ranku udatu u Markoviće i sina Branislava 1996. god. Milić je najveći dio svog radnog vijeka proveo kao vozač u Rudniku uglja Pljevlja, gdje i sada živi kao penzioner.

Vukoman Milenkov 1966. god. sa suprugom Goricom (Purić) ima sina Miloša 1994. god. i kćerku Milicu 1996. god. Živi u Prijepolju sa porodicom.

Miloš Vukomanov 1994. god sa suprugom Jovanom (Langović) ima kćerku Nađu 2019. god.

Stojan Gavrilov (1906-1991) sa suprugom Jovankom (Joksimović) imao je sinove Dušana i Vidoja i kćerke Dušanku, Desanku udatu u Gluščeviće, Stanimirku udatu u Šljukiće i Ljubu udatu u Radenoviće. Stojan je bio učesnik NOR-a, ali je krajem 1944. godine nepravedno optužen da skriva svog šuraka Milorada Joksimovića, pripadnika četničkog pokreta, zbog čega je bio maltretiran, prebijen i eliminisan iz pokreta za koji se borio. Bio je dobar poljoprivrednik, držao je dosta ovaca, a važio je za dobrog zidara (zidanje kamenom).

Stojan Gajević

Dušan Stojanov (1951-2011) završio je učiteljsku školu u Prijepolju i radio kao učitelj u područnom odjeljenju u Kozici(Osnovna Škola Mataruge),gdje je otpočeo i završio svoju učiteljsku karijeru, jer je ranije penzionisan. Nije se zenio.

Vidoje Stojanov (1954-2013) živio i radio u Beogradu, bio je oženjen ali nije ostavio porod.

Avram Gavrilov umro je vrlo mlad i o njemu nema podataka čak ni o godini rođenja i smrti.

Ostoja Miladinov živio je u donjoj Kozici u blizini Jerinina grada, na imanju u Podparežu i Plužinama, koje je njegov čukunded Gajo dobio od paše Selmanovića. To imanje se kasnije širilo i za vrijeme Ostoje obuhvatalo je prostor od Koznika do Golog krša a imao je zemlju (livade i šumu) u Previji, prema Šainovom Kraju i Kamenoj Gori i livade u Raćevu, prema Srednjem brdu i Goricama. Ostoja je bio čovjek pun energije, veoma aktivan i preduzimljiv, veliki radnik i za svoje vrijeme relativno bogat, koliko je u tadašnjim uslovima bilo moguće. Imao je veliku porodicu i ženio se dva puta. U prvom braku sa Petrom(Rvović) imao je sina Stevana i kćerke Stanicu udatu u Drobnjaka (Svojčevo-Prijepolje) i Anicu(Anu), udatu u Vukašinovića, dok je u drugom braku sa Stanicom(Šljukić) imao sina Milana i kćerku Stanu, udatu u Kojovića (Srednje brdo). Najvjerovatnije je imao neki vid obrazovanja, jer je bio svjestan vrijednosti pisane riječi i kako je osim mača neophodno razvijati pismenost i prosvjetiteljski rad u narodu, jer bez toga je nemoguće izvojevati slobodu i stvoriti državu. Pa je svog sina Stevana dao u tadašnju školu manastira u Seljanama blizu Prijepolja.

Stevan Ostojin (1872-1917) rođen je u selu Kozica. Još kao dijete pokazivao je izvanredno interesovanje za priče starijih, za hajduke i uskoke, a naročito za priče o nekadašnjoj slavi i

moći srpskog carstva, o Kosovskom boju i padu pod Turke i isticao se sposobnošću da sve to zapamti i prenese svojim vršnjacima i ostalim slušaocima. To je uočio njegov otac Ostoja i riješi da ga pošalje u školu, jer je bio svjestan obrazovanja i pisane riječi. Ovo mi pomalo liči na onaj odlomak iz romana „Vreme smrti“, kada otac vojvode Mišića njemu kaže: “Ti mali si slabe fizičke snage i nijesi sposoban za teške fizičke poslove i ti ćeš ići učiti škole“. Pošto u to vrijeme nije bilo škola u našim krajevima, Stevan je osnovnu školu završio u manastiru u Seljanama kod Prijepolja, a realku je završio u Beogradu. Troškove školovanja snosio je otac uz pomoć crkve i države Srbije. U Sremskim Karlovcima je upisao učiteljsko-bogoslovsku školu, odakle je posle kraćeg vremena izbačen, zbog pripadnosti „Ujedinjenoj omladini srpskoj“ na čijem se čelu nalazio Svetozar Miletić. To je politička organizacija koja se borila u dva pravca: za socijalnu pravdu i političke slobode u Srbiji i nacionalno oslobođenje onih krajeva srpstva koji su još robovali pod tuđinskom vlašću.

Kada se vratio u svoj kraj, nije mogao dobiti zaposlenje zbog političke pripadnosti, Stevan je nastavio da se bavi poslovima na selu, i da okuplja oko sebe mlade ljude i širi napredne ideje i da ih uči kako se treba boriti za prava čovjeka i za slobodu našeg naroda. Savjetovao je narod da se strpe i ne klonu duhom, jer neće potrajati dugo, kada ćemo biti slobodni.

Ljudi su se divili njegovoj mudrosti, jer je kao prvi pismeni čovjek na prostoru Mataruga i Kozice, pričao o nevjerojatnim stvarima iz „Tarabićevog proročanstva“, proricao ljudima sudbinu iz „Vječitog kalendara“ i čitao im knjige vjerskog karaktera a naručito „Jevanđelje“. Zato su Stevana pored ljudi iz njegovog kraja posjećivali učeni ljudi iz drugih krajeva, kao što su Tanasije Pejatović, Risto Nenadić, Simo Brašanac (Mrdo), Isak Zindović, Simo Despotović i dr. Zbog ovakvog svog rada izazivao je podozrenje turskih vlasti, pa je često morao da se sklanja kod sestre u Svojčevu i kod rođaka Gluščevića u Kamenj Gori.

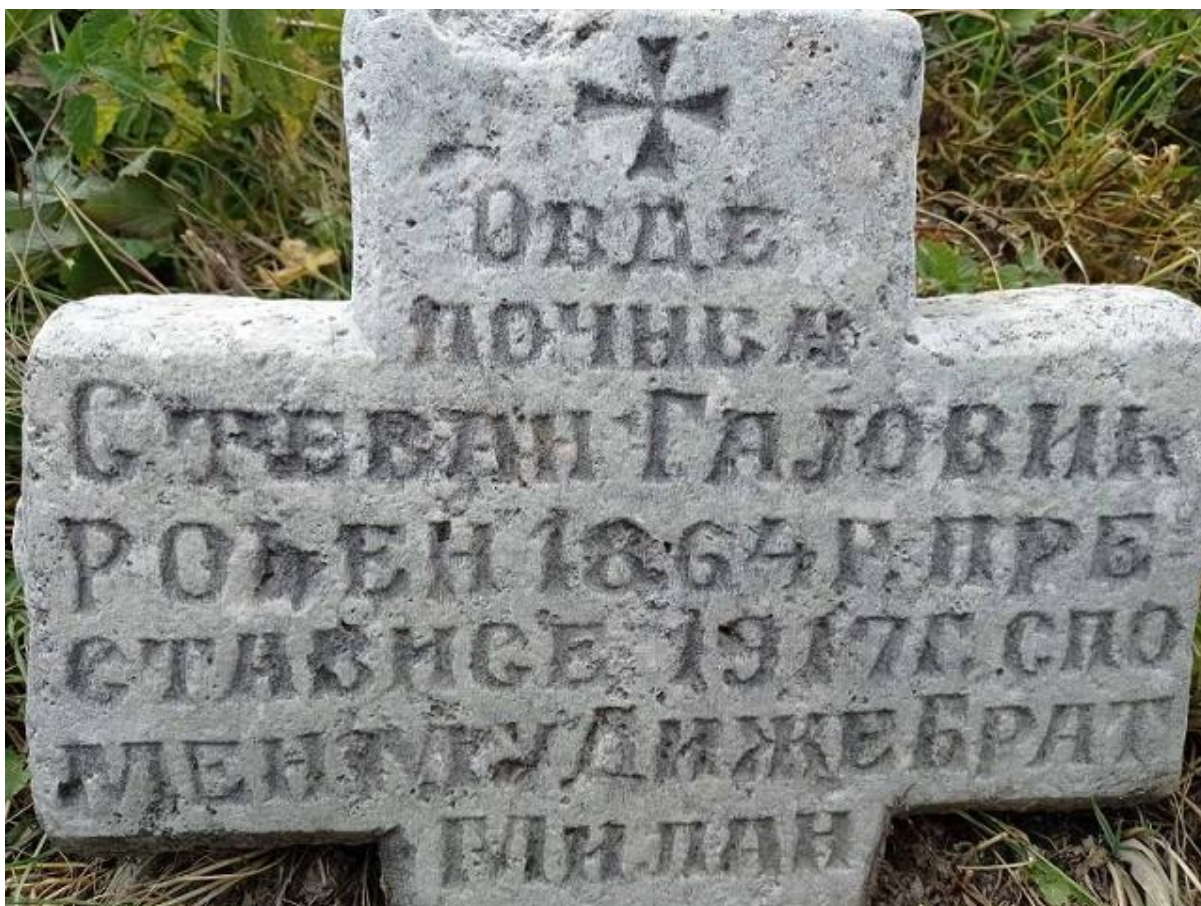
Stevan se 1898. godine ženi iz Obardi kćerkom Damjana Despotovića, koji je tada bio prebjegao preko Tare u Crnu Goru, pošto je ubio svog komšiju Markića Zinda i jednog Turčina, koji je došao da ga hapsi. Tamo se borio na strani Crnogoraca protiv Turaka i u toj borbi je poginuo u mjestu Štitarica blizu Mojkovca.

U braku sa Stanom (Despotović) Stevan je imao četiri sina: Živka, Mirka, Vojina i Vladimira.

Živko je kratko živio i umro je vrlo rano još kao dijete u 13-toj godini. O ostalim sinovima Stevana Ostoja biće riječi nakon još nekih detalja iz njegovog života.

U periodu između 1907 i 1912. godine, kada su krenule pripreme za opštu borbu protiv Otomanskog carstva, Stevan se uglavnom nalazio u Srbiji, gdje je radio kao kurir u odjeljenju za vezu između Srbije i Crne Gore, prenoseći akta strogo povjerljive sadržine. Prelazeći često preko Tare u surovim zimskim uslovima, Stevan se razbolio od teške reume i kostobolje, pa je često bio prikovan za postelju, da bi na kratko pošto se oporavio učestvovao, u okviru srpske vojske, u borbama protiv Austro-ugarske. Međutim kostobolja ga je ponovo prikovala za postelju i on se u kasnu jesen vratio svojoj kući u Kozicu. Uhapšen je od strane Austro-ugarske vlasti 1916. Godine ali su ga već krajem iste godine pustili.

Stevan je zbog bolesti i iscrpljenosti umro 1917. godine.

Spomenik Stevana Gajevića iz 1917.godine

U to vrijeme u našim krajevima, kao i šire na Balkanu vladale su strašne zarazne bolesti kolera, pjegavi tifus i "španjolka" španjolski grip od kojeg su umirale čitave porodice (100 hiljada ljudi, žena i djece). Od te bolesti umrla je krajem 1918. godine, Stevanova žena Stana, a na zgarištu bez oba roditelja ostala su njihova tri sina: najstariji Mirko 16 godina, Vojin 12 godina i Vladimir 7 godina. Brigu o njima preuzeo je njihov stric Milan i kako kaže Vojin, njegov odnos prema njima bio je kao prema svojoj djeci. Radili su sve seljačke poslove, čuvali stoku, kasnije kosili, orali i sijali žita, žnjeli i radili oko vršidbe. Uglavnom živjelo se u nemaštini, nije bilo novca, jer je stoka uglavnom bila jeftina, pa je bilo vrlo teško nabaviti osnovne životne namirnice.

Mirko Stevanov (1902-1936) sa suprugom Perunikom (Čaković) imao je kćerke Dostu udatu u Pejovića i Maru udatu u Goločevaca. Mirko je imao vrlo kratak životni vijek i bolovao je od kostobolje i teške reume, poput svog oca Stevana.

Vojin Stevanov (1906-1998) sa suprugom Milicom (Koćalo) imao je tri kćerke: Radojku udatu u Stamatovića, Stanu udatu u Borozana i Milenu udatu u Bobičića. I ako je imao težak životni put, proživio je relativno dug vijek, rano ostavši bez oba roditelja, pa preko teških uslova života i rada na selu, do odlaska na odsluženje vojnog roka. Po odsluženju vojnog roka se aktivirao, završio podoficirsku školu, i po završetku počeo je sa službom u Mostaru gdje je radio do 1934. godine, kada se demobilisao i vratio u svoj rodni kraj. Poslije okupacije u julu 1941. godine formirana je Kozička partizanska četa za odbranu i zaštitu sela, građana i njihove

imovine od upada,pljačke i ubijanja ustaško-muslimanskih formacija iz Komarana.Četa je brojala oko 30 boraca a za komandira je izabran Vojin Gajević, a za političkog komesara Novica Tomašević.Četa je vodila uspješne borbe protiv okupatora i domaćih kvislinga,ali je nakon povlačenja glavnine partizanskih snaga za Bosnu,u februaru 1942.godine,po najvećoj zimi i snijegu,italijanski okupator uz pomoć četničkih snaga,razbio je odbranu sela,popalio nekoliko kuća,među kojima Vojinovu i strica mu Milana,koji su tada živjeli u zajednici.

Vojin Gajević

U julu iste godine uhvaćen je i interniran u Italiju,gdje je ostao na robiji sve do kapitulacije Italije,odnosno do kraja 1944.godine,kada je sa grupom jugoslovenskih boraca i robijaša,prebačen na jugoslovensku teritoriju.Po dolasku biva raspoređen u komandu mjesta Boljanići,pa vraćen u Gotovušu,a zatim u Mataruge i na kraju početkom 1948.godine,premješten u Pljevlja,kao službenik SUPa po raznim dužnostima sve do penzionisanja 1965.godine.

Poslije penzionisanja,dugo je boravio u Kozici,bavio se savremenim pčelarstvom(imao je oko 60 košnica) i pred kraj života,nekoliko godina živio je u Podgorici.Umro je u 92.godini i sahranjen na Čepurcima u Podgorici.

Vladimir Stevanov (1911-1985) takođe je poput svoje braće proveo djetinjstvo u veoma teškim uslovima,čuvajući stoku,često go,bos i gladan,ali mu je najteže padalo što mu nijesu dozvoljavali da pohađa osnovnu školu,koja je tek bila otvorena u Matarugama.No

zahvaljujući velikoj upornosti i želju da nauči čitati i pisati on je uspio ne samo to, već je privatno polagao kod učitelja Zečevića, položio sva četiri razreda i završio osnovnu školu. A to je uspio zahvaljujući Branku Kočalu i ostalim kozičkim đacima, od kojih je pozajmljivao udžbenike i naučio čitati i pisati. Naravno, od njih nije samo pozajmljivao udžbenike već su mu oni pokazivali i upućivali ga kako i šta da nauči.

Vladimir Gajević

Stričevu kuću napušta 1932. godine i odlazi na odsluženje vojnog roka, nakon čega je zahvaljujući imućnoj i uticajnoj porodici Šećerovića, ostao da živi u Beogradu. radio je kao kurir u Ministarstvu spoljnih djela, imao je dobru platu, upisao je večernju Realnu gimnaziju i mislio je da će tamo i ostati. Međutim aprilskim napadom i bombardovanjem Beograda, Vladimir je bio primoran da se vrati u Kozicu, gdje je tokom rata i ratnih stradanja uspio da preživi, a odmah nakon rata oženio se sa Gospavom (Koković) sa Gorica, odnosno iz kuće Mihaila Kokovića iz Račeva, koji joj je bio bliži rođak i staratelj, pošto je i ona vrlo rano izgubila roditelje.

U braku su imali tri sina: Čeda, Momčila i Josifa, a nakon njihovog rođenja ubrzo su napustili Kozicu i preselili se u Pljevlja. Naime, Vladimir je još 1948. godine dobio zapošljenje u industrijskoj miliciji u ŠIK-u "Velimir Jakić", izgradio je kuću u Lovčenskoj ulici i živio u Pljevljima do kraja života, gdje je i sahranjen.

Povremeno je tokom ljeta, izlazio u Kozicu, tako da nije prekidao vezu sa zavičajem, čak je sa sinovima izgradio kuću u Donjoj Kozici, na mjestu gdje se naselio naš predak Gajo, i gdje su se rodili i živjeli njegovi preci.

Čedo Vladimirov 1946.god. sa suprugom Stanijom (Šljukić) ima dva sina Stevana i Slavena. Rođen je u selu Kozici, Osnovnu školu i Gimnaziju je završio u Pljevljima a VPŠ u Sarajevu 1967.god. Nepune dvije godine je radio u O.Š. "Vukajlo Kukalj" u Šekularu, opština Berane, a od 1969.god. u Osnovnoj školi u Matarugama, gdje je na funkciji direktora škole proveo punih 30 godina, od 1976. do 1986. I od 1991. Do 2010.god. tj. do penzionisanja.

Čitav ovaj period karakterističan je po veoma teškim ekonomskim i političkim krizama, što se odrazilo na stalni odliv stanovništva sa sela u gradove a što je uzrokovalo smanjenje broja učenika u seoskim školama, tako da u ovom periodu imamo deset puta manji broj učenika i prijetila je opasnost od zatvaranja škole. U pljevaljskoj opštini tada su zatvorene škole u krupicama i Podblaću.

Treba napomenuti da je Čedo u ovom periodu bio istaknuti društveno-politički radnik, veoma angažovan u radu Mjesne zajednice i inicijator i jedan od organizatora izgradnje vodovoda Petrova česma-Mataruge-Otilovići i asfaltiranje puta Mataruge-Kozica. Napravljen je dogovor da građani sela Mataruga novčanim priložima pomognu da se uradi projekat puta Mataruge-Kozica, da šira društvena zajednica asfaltira put, a za uzvrat građani sela Kozice, dozvole vođenje vode i omoguće da se preko njihovih imanja voda prevede do Mataruga.

Nešto kasnije u čitav ovaj projekat uključen je i drugi vod koji će dio vode odvesti do Otilovića, pošto je država, odnosno Termoelektrana bila obavezna da selu Otilovićima dovede vodu. Oba ova projekta uspješno su provedena i završena, mada je ovaj posao oko asfaltiranja veoma dugo trajao i nije baš u potpunosti kvalitetno završen.

Od penzionisanja Čedo živi u Podgorici sa porodicom.

Stevan Čedov 1974.god. sa suprugom Anđelom (Pušonjić) ima sina Iliju 2010.godište. Rodio se u Pljevljima, dok je osnovnu školu završio u Matarugama. Gimnaziju je završio u Pljevljima kao jedan od najboljih učenika, Ekonomski fakultet u Podgorici gdje je i magistrirao. Prestižnu školu za bankarstvo završio je u Sloveniji. Radio je u policiji kao policijski inspektor ekonomske struke, u vojsci kao potporučnik, zatim u banci „Alpe adrija-Hipo Grup“, kao zamjenik ministra Poljoprivrede angažovan je bio u 43 Vladi Crne Gore. Aktivan je sudski vještak finansijske struke. Živi i radi u Podgorici. Bavi se naučnim radom iz oblasti ekonomije i istorije i finansijskim konsaltingom.

Slaven Čedov 1977.god. sa suprugom Vesnom (Vojinović) ima sinove Vladimira 2009.god. i Đorđa 2013. godište. Rodio se u Pljevljima a osnovnu školu je završio u Matarugama. Gimnaziju je završio u Pljevljima a Filozofski fakultet u Nikšiću. Radio je u više podgoričkih škola kao profesor istorije i geografije, radi kao bibliotekar u O.Š. "Božidar Vuković-Podgoričanin". Živi u Podgorici.

Momčilo Vladimirov 1948.god. sa suprugom Milenkom (Terzić) ima kćerku Danku udatu u Jovovića, sina Danila i kćerku Ivanu udatu u Backovića. Rođen je u Kozici. Osnovnu školu je

završio u Pljevljima, Srednju šumarsku u Kraljevu a Šumarski fakultet u Sarajevu. Radio je u ŠIK-„Velimir Jakić“ u Pljevljima, zatim u Šumskom kombinatu u Danilovgradu gdje je bio direktor, pa u Goranskoj organizaciji Crne Gore, i na kraju kao šumarski inspektor u okviru Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, gdje je i penzionisan. Živi u Novom Selu (Danilovgrad) gdje posjeduje platažu voća.

Danilo Momčilov 1978.god. sa suprugom Hajdanom (Knežević) ima kćerke Valeriju 2005.god. i Lenu 2007.godište. Rodio se u Pljevljima, gdje je završio Osnovnu školu, Gimnaziju je završio u Danilovgradu a Filozofski Fakultet u Nikšiću. Živi i radi u Danilovgradu kao učitelj.

Josif Vladimirov (1951-2017) sa suprugom Marijom (Duborija) ima kćerke Živanu udatu u Bulatovića i Danicu, i sina Veljka. Rođen je u Kozici, Osnovnu školu i Gimnaziju završio je u Pljevljima, a prirodno matematički fakultet u Sarajevu. Čitav svoj radni vijek proveo je u Srednjoj stručnoj školi u Pljevljima i bio je veoma omiljen među učenicima. kao staložen, pravičan i veoma dobar profesor, a takođe, bio je uvažavan od svojih kolega i uprave škole. Odmah posle penzionisanja preselio se u Podgoricu, da ostatak života provede sa svojom djecom i unučadima, ali mu se to životno opredjeljenje nije ostvarilo, jer ga je smrt spriječila da ostvari tu životnu želju. Umro je pun snage i života u 67-godini od moždanog udara. Sahranjen je na gradskom groblju Čepurci.

Veliko Josifov 1986.god. sa suprugom Nevenom (Radović) ima sinove Mihaila 2016.god. i Marka 2019.god. Osnovnu školu i Gimnaziju završio je u Pljevljima a Ekonomski fakultet u Podgorici. Radi i živi u Podgorici.

Milan Ostojin (1888-1962) rođen je iz drugog Ostojinog braka i bio je 16 godina mlađi od svog brata Stevana, kojeg je jako volio, jer mu je Stevan pomogao da odraste i da zajednički rade sve seoske poslove, učio ga je prvim slovima i napajao ga naprednim idejama kako se treba boriti za prava čovjeka i slobodu našeg naroda protiv porobljivača i tuđina. Aktivno je učestvovao u Prvom svjetskom ratu- Izviđački odred u čijem je sastavu bio Kamenogorski bataljon (Ljutička četa) u bitkama koje je crnogorska Sandžačka vojska vodila na Drini, Glasincu, oko Uvca i Priboja i oko Tare. Za pokazanu hrabrost kralj Aleksandar je 1926.godine odlikovao 16 Ljutičana i 16 Mataružana Srebrenom medaljom za hrabrost "Miloš Obilić" a među njima je i Milan Ostojin Gajević.

Milan Gajević

U braku sa Savom (Kojović) imao je kćerku Stanicu udatu u Pejovića i sinove Obrada, Gaja, Milorada, Miloša i Mladjena.

Treba naglasiti da je Milan Ostojin bio poznat kao uzoran domaćin, veoma poštovan i čovjek čija se riječ slušala, pa je često biran na odgovorne funkcije u periodu između dva svjetska rata u Kraljevini Jugoslaviji, a kada je u toku NOB-a u Kozici, početkom 1942. godine, formiran prvi Narodnooslobodilački odbor, za odbornika i prvog predsjednika izabran je Milan Ostojin Gajević.

Obrad Milanov(1924-2016) sa suprugom Milkom(Ostojić) imao je sinove Slobodana, Draga, Ivka i kćerku Dragojlu udatu u Popovića. Obrad je važio za čovjeka blage naravi, uzornog domaćina i veoma dobrog poljoprivrednika, koji je sve seoske poslove obavljao na vrijeme i veoma kvalitetno. Međutim sudbina mu je odredila tešku porodičnu tragediju. Izgubio je najstarijeg sina Slobodana, koji je poginuo u saobraćajnoj nesreći u mjestu Mioska u Morači, a na dan njegove sahrane, majčino srce nije izdržalo i Obrad je drugog dana sahranio i svoju suprugu Milku, Slobodanovu majku.

Poslije toga, Obrad nije više bio onaj stari, ali je ipak nastavio da živi i radi, relativno dugo, nastojeći da svojim radom koliko-toliko pomogne svoju djecu i unučad.

Obrad Gajević

Slobodan Obradov (1948-1982) sa suprugom Zorkom(Lazarević) imao je kćerku Stanicu 1982.god. udatu u Iliće a stalno je nastanjena u Budvi.Slobodan je bio stalno zaposlen u STP „Prevoz“ Pljevlja u teretnom saobraćaju i važio je za jednog od najsposobnijih i najomiljenijih vozača tog preduzeća.

Inače,Slobodan je bio jedna od najmarkantnijih ličnosti tog vremena u bratstvu Gajevića,čovjek koga su svi voljeli,čovjek koji je zračio optimizmom,uvijek spreman na šalu,pjesmu i veselje,tako da je svaki susret sa njim donosio promjenu raspoloženja,naravno u pozitivnom smislu.

Ali eto,sudbina mu nije dala da dugo poživi i poginuo je u saobraćajnoj nesreći u 34.godini života.Sahrani je pored velike mase građana prisustvovalo desetak kolega iz teretnog saobraćaja koji su sa svojim teškim kamionima,i uz stalno zavijanje sirena,ispratili svog kolegu do njegove vječne kuće na groblju kod Jerininog grada.

Drago Obradov 1950.god. sa suprugom Milanom(Đuković) ima sina Miletu 1974.godište i kćerke Danijelu,udatu u Rudiće,Desanku udatu u Ninkoviće i Bojanu udatu u Čoviće.

Bio je zaposlen u Rudniku uglja Pljevlja,ali je najveći dio radnog vijeka proveo na željezničkoj stanici teretnog saobraćaja u Prijepolju,gdje je radio na pretovaru uglja u željezničke vagone.

U Prijepolju je izgradio porodičnu kuću,ali se nakon penzionisanja vratio na dedovinu,gdje je nastavio da se bavi poljoprivredom.Sa sinom Miletom i suprugom Milanom,pored ostalog,formirao je manju farmu koza i bavi se proizvodnjom kozjeg sira i jarećeg mesa.

Ivko Obradov 1954.god sa suprugom Jadrankom(Pejović) ima sinove Milana i Bojana.Čitav radni vijek proveo je u "Prevozu" Pljevlja-teretni saobraćaj a poslije penzionisanja živi u Pljevljima.

Milan Ivkov 1981.god sa suprugom Ivankom(Preradović) ima sina Petra 2009.god. i kćerku Saru 2011. Godište.Živi i radi u Beogradu.

Bojan Ivkov 1985.god. sa suprugom Oljom(Tošić) ima kćerku Dunju 2020.god.Živi i radi u Pljevljima.

Milorad Milanov(1929-2019) sa suprugom Stamenom(Kočalo) imao je sinove Iva,Sretena,Dana i kćerku Ivanku,udatu u Lalovića.

Milorad je dugo godina važio za istaknutog društveno-političkog radnika u socijalističkoj Jugoslaviji i biran je više puta za odbornika i presjednika Mjesne zajednice Mataruge.

Milorad Gajević

Ivo Miloradov(1956-2013) sa suprugom Nadom(Mudrinić) imao je sina Slobodana i kćerku Sonju.Živio je i radio u Novom Sadu,gdje je sa suprugom Nadom,organizovao skladan porodičan život,ali ih je prerana smrt spriječila da ostvare svoje snove i planove.Važio je za čovjeka koji je veoma volio svoj rodni kraj i svoje rođake i često dolazio i posjećivao ih.Imao je želju da okupi sve Gajeviće u svojoj rodnoj Kozici,ali san mu je prekinula prerana smrt,mada i nije bio podržan od najbližih rođaka.

Gajo Gajević

Slobodan Ivov 1987.god. sa suprugom Aleksandrom(Mandić) ima kćerku Elenu.Živi i radi u Novom Sadu.

Sreten Miloradov 1960.god sa suprugom Rankom(Đurović) ima kćerku Anu i sina Dragana.Ima kuću u Zagoriču,gdje živi sa svojom porodicom nakon penzionisanja.

Dragan Sretenov 1991.god sa suprugom Dankom(Kojović) ima kćerku Teodoru 2014.god.

Dane Miloradov 1963.god. sa suprugom Slavicom(Cvijović) imaju sina Rada 1993.god. i kćerku Sandru 1996.godišta.Žive i rade u Podgorici.

Gajo Milanov 1926-2002.god. sa suprugom Novkom(Janjušević) imaju sina Slavka 1956.god. i kćerke Borku udatu u Šljivančane i Zorku udatu u Mladenoviće.Za sina Slavka se zna da živi na Novom Zelandu i da je oženjen sa Vericom Rugar,drugih podataka o njemu nemamo.

Za Gaja treba kazati da je bio čovjek vedrog duha,pun optimizma i upornosti.Za njega nije postojalo „neću“ ili „ne mogu“ i uvijek je vozačima odgovarao sa „hoćeš“ i „možeš“,s tim što im je pružao maksimalnu podršku gdje je to bilo moguće.Dugo je radio u pljevaljskom STP „Prevoz“,a najviše je vremena proveo kao direktor teretnog saobraćaja,gdje je bio jako poštovan i omiljen kod vozača.

Miloš Milanov(1932-2011) sasuprugom Stanimirkom(Pupović) imao je sinove Slavišu,Duška i kćerku Sonju udatu u Ivanovića u Podgorici.

Inače Miloš je važio za inteligentnog i staloženog čovjeka, koji je znao da se veoma dobro nosi sa životnim poteškoćama i da svoj život i život svoje porodice organizuje što je najbolje moguće. Poslije Kozice gdje je rođen, odrastao i dobio prvo zaposlenje, kao rejonski lugar (šumar), seli se u Pljevlja, gdje je sa bratom Gajom izgradio zajedničku kuću, u kojoj je živio vrlo kratko. Prodaje svoj dio kuće i seli se sa porodicom u Podgoricu, gdje u podgoričkom naselju Zagorič gradi drugu kuću, uspješno organizuje život, iako je imao određenih zdravstvenih problema.

Slaviša Milošev 1959.god sa suprugom Lidijom (Fatić) imaju kćerku Mariju 1995.god. i sina Petra 1997.god. Živi i radi u Podgorici a jedan je od poznatijih i priznatijih podgoričkih stolara.

Duško Milošev 1963.god sa suprugom Jasnom (Đorđević) imaju sinove Jovana 1990.god, Iliju 1992.god. i Pavla 1997.god. Ilija studira u Ljubljani a Jovan i Pavle povremeno odlaze na rad u inostranstvo. Duško živi i radi u Podgorici.

Mlađen Milanov (1936-2018) sa suprugom Nadom (Gradinčević) imaju sinove Zorana i Gorana. Mlađen je rođen u Kozici a Osnovnu školu je pohađao u Vrulji, koja je od njegove kuće udaljena više od 10 kilometara, a put je vodio kroz teške i nepristupačne terene. Znao je da svira na svirale, i po nekoliko sati je svirao kozičkoj omladini na sijelu, koji su igrali uz njegovu muziku. Ja sam ga u šali jednom pitao: "A kad ćeš ti jedanput zaigrati na tim sijelima?", a on bi kroz smijeh odgovorio: "Vjerovatno kad naučim nekog da me zamijeni".

Poslije završene medicinske škole, zaposlio se u Užicu i tu je ostao da radi i živi sa svojom porodicom.

Zoran Mlađenov 1961.god. sa suprugom Milenom (Bukvić) imaju sina Stefana 1992.god. i kćerku Milicu 1994.godište.

Goran Mlađenov 1966.god sa suprugom Gordanom (Polić) imaju sinove Aleksandra 1989.god i Vladimira 1993.godište.

Zoran i Goran sa svojim porodicama žive i rade u Užicu.

Od Miladinovog brata Milana ostali su sinovi Milovan i Milutin. Milutin je krajem XIX vijeka, sa svojom porodicom odselio na Kosanicu, u zaselak Košare, gdje i danas žive njegovi potomci.

Milovan je ostao u Kozici i o njemu nemamo nikakvih podataka, niti možemo išta detaljnije govoriti osim da je imao tri sina: Mlađena, Simeuna i Jovana.

Mlađen Milovanov (1872-1908) sa suprugom Stanijom (Kijanović) imao je sinove Blagoja, Mihaila i Mijaila. Vidi se da je veoma kratko živio, a drugih podataka o Mlađenu za sada nemamo.

Blagoje Mlađenov (1900-1939) sa suprugom Milijanom (Tomašević) imao je sinove Janka, Vukomana i Radomana i kćerke Stojicu i Dostu. Blagoje je umro vrlo rano, prije početka II svjetskog rata, a njegova supruga Milijana je uz pomoć rodbine i domovine, a najviše sama, uspjela da odgoji i održi u životu svoju maloljetnu djecu, da bi nakon rata kolonizirala u

Vojvodinu, gdje je školovala sinove i dočekala četvoro unučadi. Doživjela je duboku starost i sinovi su je sahranili pored Blagoja u groblju pored Jerinina grada.

Janko Blagojev (1933-1990) sa suprugom Dragicom (Gujić) imali su kćerku Tatjanu i sina Slobodana. Po struci Janko je bio agronom i često je posjećivao rodni kraj, oduševljavajući se prirodom i ljepotama Kozice.

Slobodan Jankov 1963.god sa suprugom Biljanom (Vejnović) imaju sinove Danila 1992.god. i Dimitrija 1995.god. i kćerku Milicu 1998.god. Jankovi potomci žive u Rumi.

Vukoman Blagojev 1935.god sa suprugom Elizabet-Jelenom (Ditrih) nije ostavio potomstvo. Radio je kao elektro inženjer, sada je penzioner i živi u Njemačkoj.

Radoman Blagojev 1938.god. sa suprugom Milojkom (Jovanović), imaju kćerke Valentinu, Mirjanu i sina Milovana.

Milovan Radomanov 1968.god. sa suprugom Viktorijom (Janićijević) imaju sinove Ognjena 2006.god. i Danila 2008.god. Radoman je dugo vremena živio i radio kao učitelj na Kosovu, a sada sa porodicom živi u Obrenovcu.

Mihailo Mlađenov (1898-1979) sa suprugom Jovanom (Koćalo) imao je sinove Miliju, Neđeljka, Miliku i kćerke Zorku, udatu u Pejovića i Mioljku, udatu u Drobnjaka. Mihailo je bio čovjek blage naravi, poznat kao uzoran domaćin i dobar poljoprivrednik, koji je sopstvenim radom stvarao dovoljne prihode za dobar život svojoj porodici.

Milija Mihailov (1923-2003) sa suprugom Ilinkom (Tomašević), imali su sinove Momira, Dragana, Mila i kćerke Joku udatu u Srbljanovića i Dušanku udatu u Rvovića.

Milija je tokom rata (1941-1945) bio učesnik NOB-a, gdje je i ranjen a odmah posle završetka rata istaknuti društveno-politički radnik, biran za odbornika a bio je i sekretar mataruške opštine. Za učešće u ratu i posleratnoj izgradnji dobijao je nagrade I priznanja, međutim nije se dugo zadržao u politici, svojevrijem je napustio funkcije, okrenuo se poljoprivredi, postao ugledan domaćin i stočar čija se riječ poštovala i slušala u selu.

Milija Gajević

Momir Milijin(1949-2012) sa suprugom Ivkom(Zindović),imali su sina Miljana 1977.god, i kćerku Snežanu 1976.god. udatu u Štavljančane.Momir je 80-tih godina sa porodicom odselio u Čačak,gdje je živio do kraja života,a gdje danas žive njegovi potomci.

Dragan Milijin(1958-2008) živio je u Pljevljima gdje je poslije osnovne škole završio školu srednjeg stručnog obrazovanja,nakon čega se zaposlio I radio u "Monteru",gdje je radio do kraja života.Nije se ženio i nije ostavio porod.

Mile Milijin 1966.god sa suprugom Majom(Tomašević) ima sinove Miloša 2005.god. i Nikolu 2008.god.

Inače dostojan naslednik svog oca,veoma pametno i organizovano vodi svoje domaćinstvo,bolje reći,poljoprivredno gazdinstvo,stvarajući veoma pristojne prihode,koji su mu dovoljni za solidan život porodice i za školovanje djece.

Neđeljko Mihailov 1934.god. sa suprugom Slobodankom(Petrović) imaju sinove Zorana i Vladana.Živi u Čačku i do penzionisanja,radio je na važnim funkcijama u gradu,od kojih je najznačajnija sanitarni inspektor za opštinu Čačak.

Zoran Neđeljkov 1964.god. sa suprugom Vesnom(Grozdanov),imaju sinove Mihaila 1991.god. i Nemanju 1996.god.

Vladan se nije ženio.Svi žive i rade u Čačku.

Milika Mihailov 1943.god. sa suprugom Vojkom(Pejović),imali su sinove Slavoljuba(1967-1988) i Dragoljuba 1971.god.

Dragoljub Milikin 1971.god. sa suprugom Jelenom(Šešlija) imaju kćerku Nikolinu 2000.god. i sina Luku 2003.god.

Milika sa porodicom živi u Vojvodini,opština Zrenjanin.

Mijailo Mlađenov(1905-1939) sa suprugom Malinom(Drobnjak),imali su sinove Mirka i Rajka i kćerke Milicu 1935.god. i Ljubicu 1936.god.Milica je udata u Vukašivoviće a Ljubica u Tomaševiče.Mijailo je umro vrlo mlad u 34.godini i ostavio suprugu Malinu sa četvoro maloljetne djece,a onda četiri godine kasnije i Malina je nesrećnim slučajem poginula a brigu o djeci je preuzela baba Miluša,Mijailova strina,o čemu će u narednom tekstu biti riječi.

Mirko Mijailov(1932-2015) sa suprugom Vidosavom(Pejović),imali su tri sina:Marko 1955.god. Velibor 1957.god. i Božidar 1959.god.Mirko je kolonizirao u Vojvodinu,opština Zrenjanin,gdje i danas žive njegovi potomci.

Božidar Mirkov 1959.god. sa suprugom Jadrankom(Slijepčević),imaju sina Miljana 1995.god.

Marko i Velibor se nijesu ženili i nijesu ostavili potomke.

Rajko Mijailov(1934-1997) sa suprugom Simanom(Grba),imali su četiri sina:Žarko,Branko,Milanko i Goran.Baba Miluša,nakon što je odhranila i podigla četvoro Mijailove djece,posinila je Rajka,oženila ga i dočekala da se rode četvorica rajkovih sinova,tj.

njenih unuka, što je kako je sama govorila „Bog pogledao“ i omogućio joj da mirno umre, poslije svih onih gubitaka, što joj je sudbina odredila, o čemu će još biti riječi.

Žarko Rajkov 1954.god. sa suprugom Jovankom (Pejović), imaju kćerku Ranku udatu u Drobnjaka. Žarko je izgradio kuću u Ravnama, gdje su nekad živjeli njegovi preci. Razveo se sa suprugom Jovankom i sad živi sam.

Branko Rajkov (1956-2020) živio je u kući gdje su rođeni on i braća, nije se ženio i nije ostavio potomstvo. Stekao je penziju kao građevinski radnik i dugo je živio u Nikšiću.

Milanko Rajkov (1960-2002) studirao je u Sarajevu, tamo ga je zatekao ratni vihor 90-tih, gdje je proveo četiri godine ratnih strahota i kada je izašao iz Sarajeva, osjetio je posljedice, koje su ga koštale zdravlja. Umro je vrlo mlad i nije ostavio potomstvo.

Goran Rajkov 1966.god. sa suprugom Violetom (Petrović), imaju sina Marka 1991.god. i kćerku Jelenu 1995.god. žive i rade u Požarevcu, Republika Srbija.

Jovan Milovanov (1880-1917) sa suprugom Stanisavom (Rvović), imali su kćerke: Todoru (1904-2006), udatu u Pejovića, Božanu udatu u Tomaševića-kolonizirala u Vojvodinu, Petru (1912-1974) i Milosavu (1916-2012) i sina Milana (1916-1930), koji je sa Milosavom bio bliznik i koji je umro u 14 godini, nesrećnim slučajem-neki misle da je sve bilo namješteno? Po nekim kazivanjima Jovan je imao još jednog sina kome je bilo ime Milovan, no pošto o njemu nema drugih podataka vjerovatno je umro kao malo dijete.

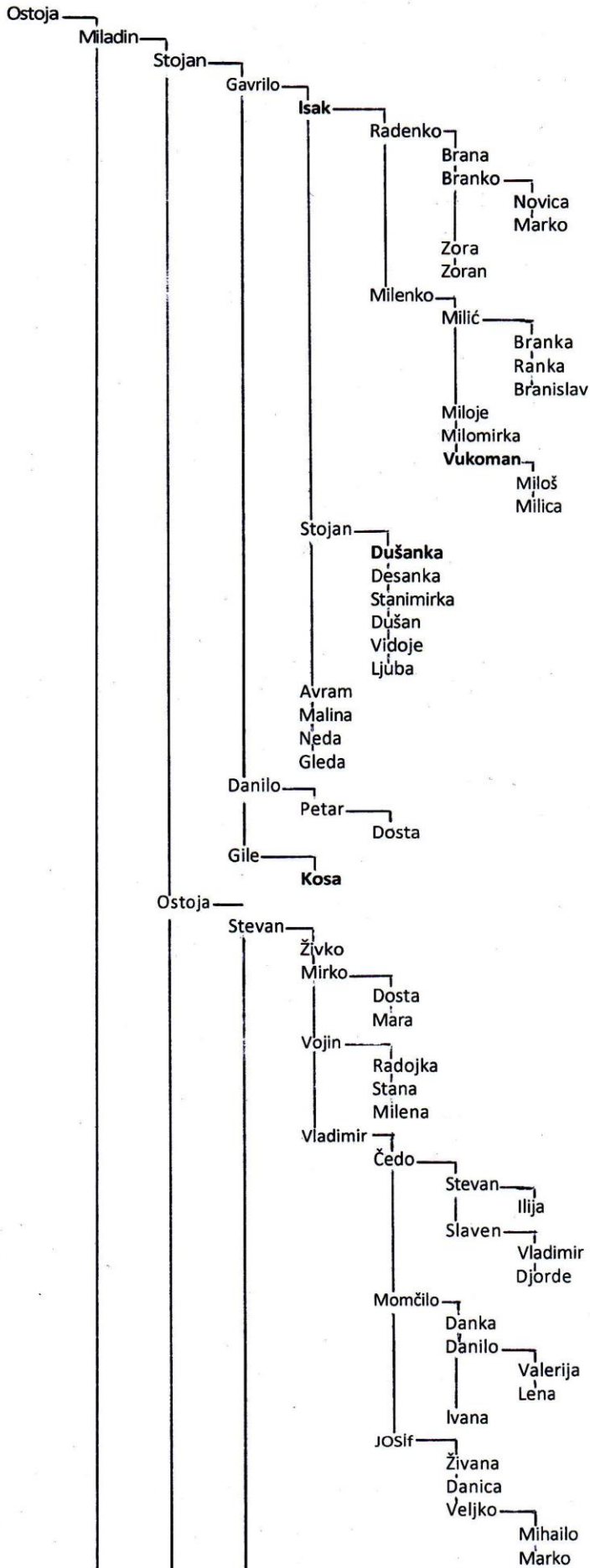
Simeun Milovanov (1880-1917) sa suprugom Milušom (Despotović), imali su sinove: Miletu (1921-1945), Radoša (1925-1944) i Miluna (1927-1944). Mileta je odstupio sa ostacima poraženih snaga četničkog pokreta i od tada mu se gubi svaki trag. Dugo vremena 50-tih i 60-tih kružile su priče da je u Americi, da se obogatio, da piše pisma, ali da ih tajna policija otvara i uništava. Baba Miluša je vjerovala u te priče i do zadnjeg daha očekivala da će odnekud stići glas o Mileti, ali joj se nade nijesu ostvarile.

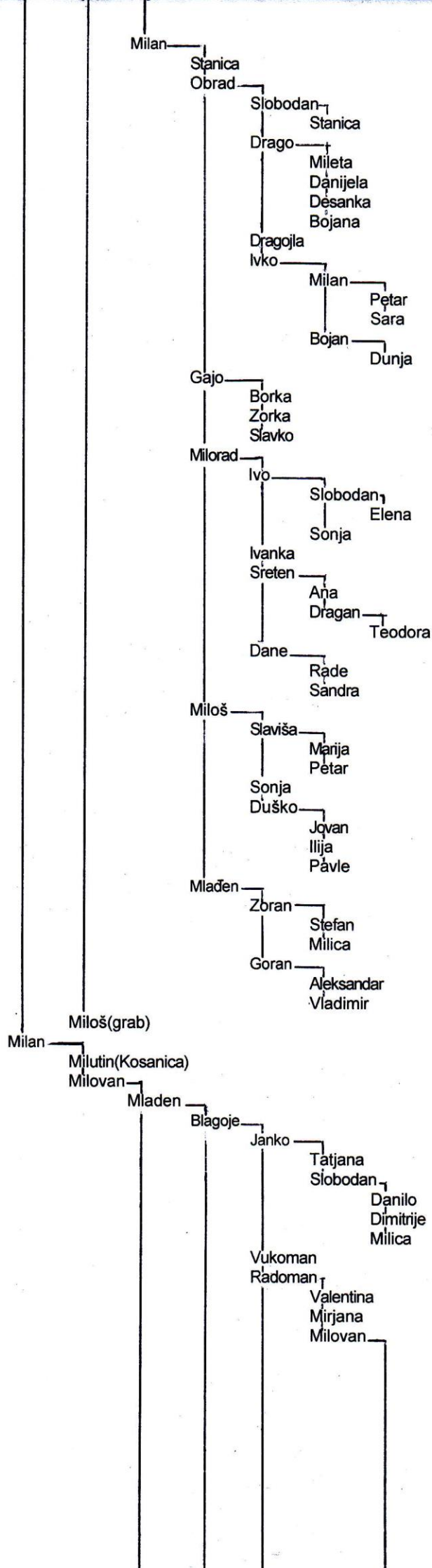
Milun je poginuo u oktobru 1944.godine na Savinom Laktu, selo Jabuka, opština Prijepolje, a Radoš u decembru 1944.godine u Balićima opština Prijepolje, obojica kao učesnici partizanskog pokreta.

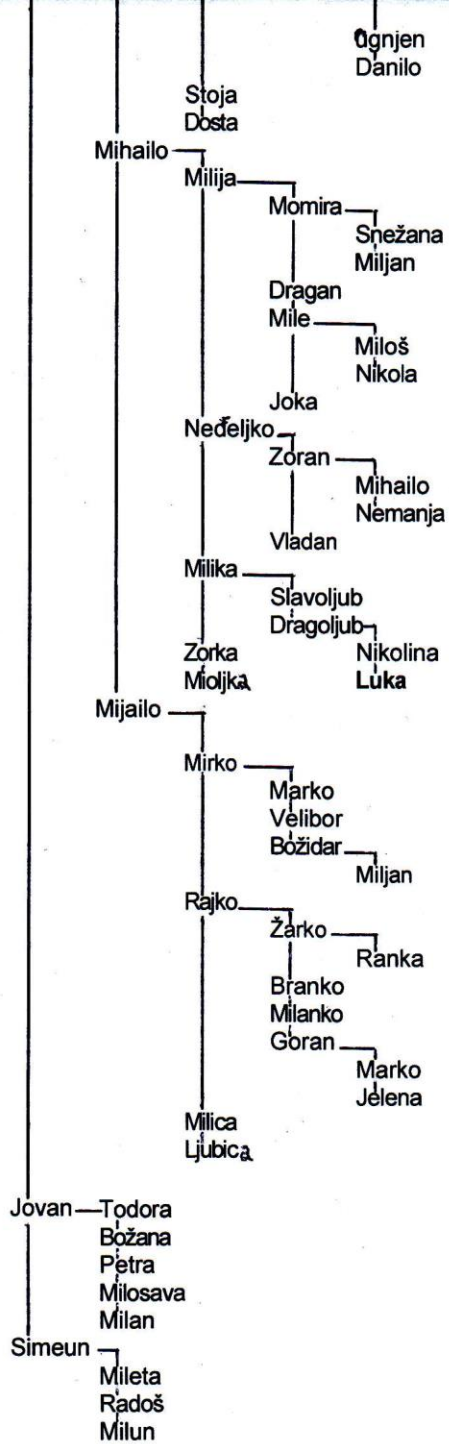
Poslije rata baba Miluša je bila aktivan društveno-politički radnik i birana je u rukovodstva žena opštine Mataruge iz Kozice.

Pošto su rano umrli njen sinovac Mijailo i njegova žena Malina, i ostavili četvoro maloljetne djece, baba Miluša ih je prihvatila, odgajila i prema njima se ophodila kao prema rođenoj unučadi, ostavivši im sve od pokretne i nepokretne imovine.

GAJO
Josif Aksentije Isak

Kosanica

Negdje pred kraj XIX vijeka, iz Kozice sa svojom familijom odselio je Milutin Milanov u Kosanicu, zaseok Košare, gdje i sada žive njegovi potomci. Košare se nalaze sjeveroistočno od mjesnog centra Kosanice, na nadmorskoj visini između 1000 i 1200m.

Košare

Mjesno područje Kosanice obuhvata naselja: Kosanicu, Košare, Stančane, Varine, Pušanski Do, Đurđevića Taru, Lever Taru, Glibaće i Katušu. Graniči se sa opštinom Žabljak rijekom Tarom sa juga, Mjesnom zajednicom Krupice sa istoka, Mjesnim zajednicama Maoča i Odžaka sa sjevera i mjesnom zajednicom Bobovo sa zapada. Ovo područje se nalazilo a i sada se nalazi na putu koji povezuje durmitorski kraj sa Pljevljima, preko koga je išao karavanski put od Dubrovnika preko Nikšića prema Pljevljima, a čiji se jedan krak odvajao prema Vrulji i Kozici, a onda limskoj dolini i Mileševi i prema manastiru Davidovića kod Bradareva. Takođe jedan krak se odvajao prema Kovrenu pa niz Vranešku dolinu prema Bijelom Polju.

Kosanica

Kosanički plato se nalazi na nadmorskoj visini od preko 1000 m a okružuju ga planine i uzvišenja: Borje, Kraljeva gora i Lisac sa sjevera, Bojišta, Ravna gora, Omar i Bunetina sa juga, i Crni vrh sa istoka. U središtu kosaničke visoravni je uzvišenje Šumer.

Klima je planinska sa izrazito snjegovitim i hladnim zimama i svježim ljetima. U dolini rijeke Tare u selima Đurđevića i Lever Tara je nešto umjerenija i blaža klima i pogodna je za uzgoj voća i povrća. U novije vrijeme u selu Glibači obrađuju se sve veće površine pod žitaricama (heljde, ječma i raž), po čemu ovo selo postaje sve poznatije, kao i po proizvodnji vrlo kvalitetnog sira.

U dolini rijeke Tare je Manastir Sveti Arhanđel, koji datira iz 1465. godine, iz perioda vladavine hercega Stjepana, srušen u doba turske vladavine, a obnovljen krajem XX vijeka. U dolini rijeke Tare postoji još jedan veličanstven objekat koji plijeni svojom ljepotom i monumentalnošću. Na rijeci Tari, 1940. godine izgrađen je most dug 365 metara a širok 5,5 metara, sa fantastičnom konstrukcijom, koja se idealno uklapa u prirodni ambijent. Most je projektovao profesor Građevinskog fakulteta iz Beograda Mijat Trajković i danas most predstavlja turističku atrakciju, gdje turisti obavezno ostaju duže ili kraće vrijeme, šetajući slikajući i posmatrajući ovu veličanstvenu građevinu.

Most na Tari

Ovo područje je bilo uvijek naseljeno od najstarijih vremena u veoma davnoj prošlosti, pa Ilira, Rimljana do hrišćana i muslimana koji danas naseljavaju ove prostore. Međutim, i sa ovog područja jako je izraženo raseljavanje prema gradovima i industrijskim centrima. Prema popisu iz 1931. godine na ovim prostorima živjelo je 2200 a po popisu iz 1991. godine 1100 stanovnika, čemu nije potreban nikakav komentar.

No, što se tiče Milutinovih potomaka, karakteristično je da ako danas većina živi van Kosanice, tokom ljeta, odnosno kad okopni snijeg i počne lijepo vrijeme, većina kreće ka svojim kućama na Košarama, i tu provode vrijeme, organizujući život i rad, kao da će tu ostati za stalno, a onda sa prvim snjegovima napuštaju svoje najdraže zavičajno naselje, da bi se nestrpljivo čekajući proljeće ponovo vraćali zavičaju.

I njihov predak Milutin Milanov krenuo je negdje pred kraj XIX vijeka iz Kozice, sa svojom familijom tj. Suprugom Nevenom Janjušević i sinovima Ristanom i Veljkom, na dug i neizvjestan put, da bi se zaustavio na Košarama na 1200 m.n.v i tu izgradio svoj dom.

Ristan Milutinov(1873-1956) sa suprugom Petrom(Mrdak) imao je sinove Jovana(1904-1906),Marka,Rada(1914-1944),Dušana i Milisava(1922-1944) i kćerku Ikoniju udatu u Lacmanovića.

Ristan Gajević

Marko Ristanov(1906-1987) sa suprugom Božanom(Bujišić) imao je sinove:Miloja,Blagoja,Vojislava,Tomislava,Radislava,,Vladislava,Vlada,Stojana, Nenada i kćerke Milevu(1943-1944),Vojku(1954-1956) i Nadu 1959 udatu u Sloveniji. I šta reći za ovaj bračni par,uspjeli su u teškim vremenima da podignu,odgoje i školuju 10 djece a kanije da dobiju i puno unučadi.

Marko Gajević

Miloje Markov 1938.god sa suprugom Dragunom(Vojinović) imaju sinove Nebojšu i Bojana i kćerku Anu 1986.god.Miloje je dugo godina radio u O.Š Krupice,kao nastavnik matematike,gdje se i penzionisao.Među učenicima je važio kao pravičan i veoma dobar nastavnik a takođe je bio cijenjen od svojih kolega.Posle penzionisanja preselio se u Podgoricu(naselje Masline) gdje i sada živi sa svojom porodicom.

Nebojša Milojev 1979.god. sa suprugom Gordanom(Sandić 1981-2015) imaju kćerke Mašu 2008.god. i Nađu 2011.god i sina Ognjena 2013.god.

Bojan Milojev 1981.god. sa suprugom Jelenom(Mijović) imaju sina Andriju 2008.god. i kćerku Itanu 2014.god.

Blagoje Markov 1940.god. sa suprugom Tomkom(Pajić) imaju sinove Zlatka i Zvonka.Blagoje je završio podoficirsku školu u Zadru a sa službom je bio u Tuzli,Banja Luci,Čapljini i na kraju u Podgorici gdje je penzionisan kao zastavnik I klase i sada sa familijom živi u Podgorici.

Zlatko Blagojev 1967.god sa suprugom Anom(Vujošević) imaju sina Bogdana 1996.god. i kćerku Jovanu 2000.god.Rano je penzionisan kao pripadnik Vojske i sada živi u Podgorici.

Zvonko Blagojev 1969.god. sa suprugom Draganom (Pejović) imaju sina Aleksu 2008.god.Radi u hotelu "Hilton-Crna Gora" i živi sa porodicom u Podgorici.

Vojislav Markov(1941-2018) sa suprugom Radom (Vulović) imaju sina Darka.Po zanimanju je bio varioc i radio je u "Cinkarna" Celje.

Darko Vojislavljev 1976.god. sa suprugom Vesnom(Stjepanović) imaju sina Vanju 2016.god.Po zanimanju je pravnik,radi u "Cinkarna" Celje i žive u Celju,Republika Slovenija.

Tomislav Markov(1945-1987) sa suprugom Milevom(Pavićević) imaju sina Ivana 1978.god i kćerku Vesnu 1980.god.Radio je u Aluminijskom kombinatu dvije godine a zatim kao trgovac u prodavnici "E.I Niš",dugo godina.Stradao je nesrećnim slučajem u 42.godini života.Njegova porodica živi u Podgorici.Od prije nekoliko godina Ivan živi u Novom sadu.

Radisav Markov 1947.god sa suprugom Nadom(Mrdak) imaju sina Bobana i kćerku Biljanu 1975.god.Radisav,poznatiji po nadimku Ruso,radio je jedno vrijeme u ŠIK "V.Jakić",zbog nesporazuma napustio firmu,zatim kratko mijenjao druge firme,i penzionisao se sa dosta malom penzijom.Međutim,posle smrti prve supruge ponovo se oženio sa Ljubicom Smiljanić i sada živi na Košarama u Kosanici.

Boban Radisavljev 1971.god sa prvom suprugom Pelagijom(Stefanov) ima kćerku Anđelu 1997.god.

Sa drugom suprugom Ivanom(Šćepanović) ima sina Luku 2002.god. i kćerku Andreu 2005.god. živi i radi u Podgorici.

Vladislav Markov(1949-2018) nije se ženio,čitav život živio je u Kosanici i ostao upamćen po tom što je bio čovjek pun humora i šaljivih doskočica koji nijesu nikog vrijeđale.

Vlade Markov(1950-2016) sa suprugom Milosavom (Čepić) imaju kćerku Dušicu 1973.god. udatu u Halilbegoviće i sina Dražena 1978.god.Draženi radi u Rudniku uglja i živi u Pljevljima.

Stoian Markov 1953.god sa suprugom Milankom(Lazarević) imaju kćerke:Snežanu 1983.god. udatu u Jelovce,Sanju 1985.god. udatu u Mariće,Tanju 1985.god. udatu u Vukoviće i Sonju 1988.god. udatu u Bajiče.Stoian je dugo godina radio u "Žitoproduktu"u Pljevljima,gdje i sada živi kao penzioner.

Nenad Markov(1957-2019) sa suprugom Radmilom(Mijović) imaju sinove Miloša 1992.god. i Marka 1992.god.Miloš živi u Podgorici a Marko u Beogradu.Nenad je radio na Termoelektrani u Pljevljima.

Dušan Ristanov(1915-1996) sa suprugom Milevom(Anđelić) imali su sina Miodraga i kćerku Ljiljanu 1950.god.Dušan,poznatiji po nadimku Luka,radio je u ŠIK "Velimir Jakić" u administraciji kao knjigovođa,sve do odlaska u penziju.

Dušan Gajević

Miodrag Dušanov 1948.god. sa suprugom Paraskevom(Nešić) imaju kćerke Jelenu 1972.god. Ivanu 1977.god. i sina Dušana 1983.god. žive i rade u Beogradu.

Ostali Ristanovi sinovi nisu ostavili porod, jer su umrli u ranoj mladosti,Jovan kao dvogodišnje dijete,a Rade i Milisav su poginuli u NOB-u.

Veljko Milutinov(1883-1917) sa suprugom Jelicom(Martić) imali su sinove: Živka,Miloša i Mlađena.

Živko Velikov(1907-1973) sa suprugom Sofijom(Mrdak),imali su sinove:Dragoja,Radoja,Grubana i Dragoljuba,kćerke Milku 1943.god. i Zorku 1949.god.

Živko Gajević

Dragoje Živkov(1937-2015),dugo godina,odnosno veći dio radnog vijeka proveo je u Kozici,gdje je bio učitelj u područnom odjeljenju matične škole Mataruge,a zadnjih nekoliko godina bio je šef Mjesne kancelarije u Kosanici,gdje se i penzionisao.Za Dragoja se mora kazati da je posao učitelja obavljao veoma stručno i profesionalno,a da je čitav svoj život posvetio vaspitanju i obrazovanju mladih generacija,za šta je dobio niz nagrada i priznanja od kolega,uprave škole i stručnih službi Zavoda za prosvjetno-pedagošku službu.

Nije se ženio i nije ostavio potomstvo.

Dragoje Gajević

Radoje Živkov(1940-2016) sa suprugom Danicom(Petrović), imali su sinove :Duška 1965.godište,Dragana 1971.god i Veljka 1978.godište,kao i kćerke Danu 1968.god. i Dragicu 1974.god.

Radio je u ŠIK"Velimir Jakić" kao sjekač-motorista gdje se i penzionisao.Stalno je živio u Kosanici,gdje se uspješno bavio i poljoprivredom.

Duško je penzioner i živi u Kosanici a Dragan živi i radi u Podgorici.

Veljko Radojev 1978.god. sa suprugom Milenom(Mitrović),imaju kćerke Ninu 2008.god. i Sofiju 2012.god.

Gruban Živkov 1945.god sa suprugom Milkom(Minić),imaju sina Obrada 1981.god i kćerku Jelenu 1982.god udatu u Krvavce.

Gruban je takođe radio u ŠIK"Velimir Jakić",kao vozač,gdje se i penzionisao.Živi u Pljevljima.Obrad radi u "Taši" i živi u Pljevljima.

Dragoljub Živkov 1953.god. sa suprugom Radom(Terzić) ,imaju sina Gorana i kćerku Jelicu 1983.god.

Dragoljub,poznatiji po nadimku Simo,dugogodišnji radnik Aluminijskog kombinata,sada penzioner,živi u Podgorici u naselju Zagorič.

Goran Dragoljubov 1985.god. sa suprugom Milanom (Senić) imaju kćerku Saru 2009.god,i sina Jovana 2011.god.Takođe živi i radi u Podgorici.

Miloš Veljkov (1945-1984) sa suprugom Milenkom(Vojinović) imaju sina Milovana 1979.god,i kćerku Ivanu 1980.god.Milorad poznat pod nadimkom "Mikuša" umro je vrlo mlad,a njegova porodica živi u Beogradu.

Miloš Gajević

Milojica Milošev 1950.god. sa suprugom Radom(Sandić) imaju sina Mladena i kćerku Maju 1989.god.Milojica je radio u "Građevinaru" Pljevlja,a sada posle penzionisanja živi u selu Zenica,nadomak Pljevalja.

Mladen Milojičin 1987.god. sa suprugom Tatjanom(Krulanović) imaju kćerke Elenu 2012.god,Saru 2013.god. i Anđelu 2015.god.Mladen sa porodicom živi i radi u Baru.

Mirko Milošev 1958.god. sa suprugom Oliverom(Milojković) imaju sinove Marka i Aleksandra.Marko je 1991.god.Žive u Podgorici.

Aleksandar Mirkov 1995.god. sa suprugom Ilmom(Radončić) imaju kćerku Lorenu 2014.god.Žive u Podgorici.

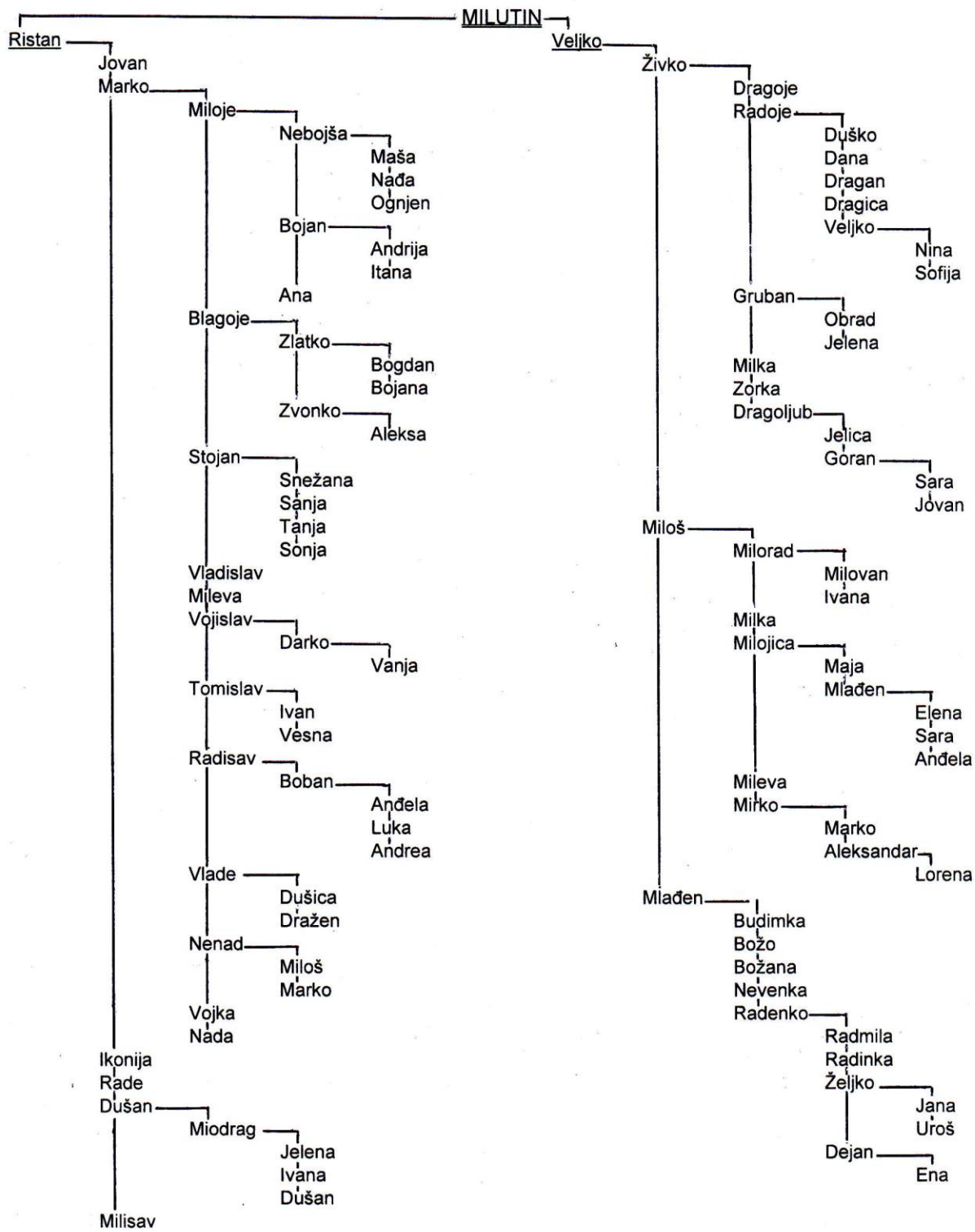
Mladen Velikov (1914-1974) sa suprugom Rosom(Vulović) imali su sinove Boža, Radenka i kćerke Budimirku udatu u Petroviće,Božanu udatu u Goluboviće i Nevenku udatu u Lacmane.

Božo Mladenov(1947-1993),umro je relativno mlad i nije ostavio potomke.

Radenko Mladenov 1951.god. sa suprugom Polkom(Jelovac) imaju kćerke Radmilu 1977.god. udatu u Delibašiće i Radinku 1977.god. udatu u Stefanoviće i sinove Željka i Dejana.

Željko Radenkov 1980.god. sa suprugom Anom (Đelošević) imaju kćerku Janu 2009.god. i sina Uroša 2012.god.Žive u Boru,Republika Srbija.

Dejan Radenkov 1983.god. sa suprugom Brankom(Mojašević) imaju kćerku Enu 2008.god.Žive u Podgorici.

Grab

Negdje pri kraju XIX vijeka iz Kozice,sa svojom familijom,odselio se Miloš,najmlađi Miladinov sin,u selo Grab,na krajnjem sjeveroistoku opštine Bijelo Polje.U Kozici su ostala njegova braća Stojan i Ostoja,iz čega bi se moglo zaključiti da nije bilo mogućnosti da na tadašnjem imanju ostanu sva trojica,mada je to malo vjerovatno,već je sigurnije da je u pitanju materijalna mogućnost Miloševa da kupi zemlju i odseli u Grab.Neki kažu da je prethodno kupio zemlju u Srednjem Brdu,pa kad se ukazala mogućnost kupovine kvalitetnije zemlje,prodao je zemlju u Srednjem Brdu i kupio zemlju u Grabu.Inače Grab i nije mnogo daleko od Kozice,pa su veze između braće ostale i dalje vrlo bliske.Potomci Miloševi i danas žive u Grabu,a naselili su se u više gradova Crne Gore i Srbije,kao i u inostranstvu(Njemačka I Švajcarska)

Grab se nalazi na 35.kilometru sjeverno od Bijelog Polja,tik uz državnu granicu sa Srbijom,6 kilometara udaljen od mjesnog centra Pavino Polje i graniči se sa državnom granicom Srbije sa sjevera i sjeveroistoka i mjesnim područjima :Gorica,Kovren i Pavino Polje sa zapada i juga.Obuhvata naselja-zaseoke:Grab,Dauti,Odžići,Krušice,Šabovina i Medoš a okružen je uzvišenjima i planinama: Lisa,Bijov Grob,Maren,Klanac i Grabsko brdo.Tačan položaj određen je sa 43 stepena 12 minuta i 20 sekundi SGŠ i 19 stepeni 37 minuta i 4 sekunde IGD.Ograničen je selima :Gorice sa sjeverozapada,Vergaševići sa zapada i Pavinim Poljem sa juga i jugoistoka.Ovo selo povezano je sa makadamskim putevima sa Goricama,Kovrenom a najvažniju i najbolju vezu ima sa Pavinim Poljem,preko kojega se spaja na regionalni put Pljevlja-Bijelo Polje.

Grab-panorama

Grab je bez ravnica.Čine ga padine prema udolinama manjih rječica i potoka,sa prosječnom nadmorskom visinom od 822 metra a u graničnim djelovima visine su od 1200 do 1400

metara. Padine su blago zatalasane i pogodne su za zemljoradnju i voćarstvo, a zaravni i uzvišenja za stočarstvo. Čitavo područje je bogato šumskim plodovima (pečurke, smrčak, jagode, borovnice) i ljekovitim biljem (glog, šipurak i drijenjak).

Klima je umjereno-kontinentalna sa umjereno hladnim zimama i umjereno toplim ljetima, sa dosta padavina, zbog čega je ovo područje pogodno za uzgoj voća i povrća a u prošlim vremenima gajene su žitarice (ovas, raž i ječam i pšenica). Viša područja imaju planinsku klimu, sa zimzelenim i listopadnim šumama i prostranim livadama i pašnjacima sa kvalitetnom travom za ispašu stoke.

Grab

Kroz selo teče Grabljanska rijeka koja se nadomak Lekovine u mjestu zvanom Crkvine, sa potokom sa područja Kovrena gdje formiraju rijeku Ljuboviđu, koja teče Vraneškom dolinom, i kod Ravne rijeke uliva se u Lim. Za rijeku Ljuboviđu vezane su brojne legende, i ona predstavlja simbol Vraneške doline. Grab je bogat izvorima čiste pijaće planinske vode. Poznati izvori u Grabu su: Joksovića vrelo, Kupalice, Studenac, izvorište Grabske rijeke ispod Marena (Suvodanje). Pored ovih u Grabu ima više manjih bezimernih izvora čiji su nazivi: bunar, bunarić, stublina, česma, česmica i td.

U Grabu uspijeva preko 30 vrsta listopadnog i četinarskog drveća i rastinja, a najviše su zastupljene: breza, jasen, javor, grab, hrast i ljekovite biljke glog šipurak i drijenjak, a po obodnim djelovima smča, jela i kleka. U nižim djelovima rasprostranjeno je srednjeevropsko voće šljiva, tršnja, kruška i jabuka.

Grab-naselje

Prema popisu iz 2011.godine u Grabu je živjelo 500 stanovnika sa 154. domaćinstva i 3,25 stanovnika po domaćinstvu. Ovo selo je uglavnom naseljeno Srbima 70% i Crnogorcima 30%. Grab je 1971. godine brojao preko 1000 stanovnika, a od tog perioda slijedi stalno smanjenje broja stanovnika i taj broj je prepolovljen do zadnjeg popisa. Sigurno se taj broj smanjio i u zadnjih 10 godina, te su prognoze da će na novom popisu broj stanovnika biti prepolovljen u odnosu na 2011. godinu. Ovo se dešava svim selima na sjeveru naše države zbog stalne migracije prema gradovima i razvijenim regionima.

Današnje stanovništvo Graba uglavnom je naseljeno krajem XIX i početkom XX vijeka, kada je došlo do iseljavanja muslimanskog stanovništva, koje je dominantno naseljavalo ovo selo, kao i čitavu Vranešku dolinu.

Domaćinstva u Grabu imaju signal radija, televizije i mobilne telefonije. U domovima Grabljana su savremeni uređaji a kuće se grade sa novim rasporedom, sa svim sadržajem potrebnim za normalan život.

Poljoprivredno gazdinstvo u Grabu

U centru sela je četvororazredna osnovna škola, koja radi u sastavu Osnovne Škole "Milovan Jelić" iz Pavinog Polja. Škola je uvijek relativno imala dovoljan broj učenika i sada broji 10 učenika.

Što se tiče Miloševih potomaka u Grabu oni se, i ako većinom žive van Graba, vraćaju u stari zavičaj tokom ljetnjeg perioda, gdje imaju izgrađene savremene stambene objekte i gdje provode najveći dio ljetnjeg odmora, nastojeći da svojim potomcima usade ljubav prema prirodi i starom zavičaju njihovih predaka.

Miloš Miladinov sa suprugom Petranom (Tomašević), ostavio je dvije kćerke - Milevu i Savku, i tri sina: Josifa, Aksentija i Ivana.

Josif Milošev (1871-1947) sa suprugom Stojnom (Rvović), nije imao muških potomaka a ostale su mu dvije kćerke Dosta i Stana. No, za Josifa se mora naglasiti da je u svoje vrijeme bio veoma uvaženi i poštovan čovjek u Grabu i da je dugi niz godina bio biran za seoskog kmeta. Kmet je upravljao selom i taj naziv je bio odomaćen od Balkanskih ratova do 1945. godine, od kada se naziva odbornik. U doba turske vladavine u mješovitim selima su se birali muktari (za muslimane) i kodžobaše (za hrišćane).

Kmet je sporove među žiteljima sela rješavao sam ili uz pomoć povremeno angažovanih uglednih ljudi. Grab je posle balkanskih ratova naseljen stanovništvom sa raznih područja bliže i šire okoline, Srbije i Crne Gore, koje je donijelo najrazličitije običaje, kulturu i navike, tako da je često dolazilo do veoma teških sukoba, koje je trebalo rješavati. Josif je bio veoma pametan i inteligentan čovjek, koji je uspijevaao da rješava te sporove i sukobe, tako da je stekao poštovanje i ugled u selu, a biran je za kmeta u tri mandata.

Kmet je morao biti pravičan i pošten porodični čovjek i po pravilu nije mogao biti biran neoženjen čovjek i čovjek bez djece. Takođe nijesu mogla biti birana lica sklona svađi, osvetama, razvratnom životu i lošim odnosima u porodici, zatim ljudi koji ne poštuju običaje, kumstva i prijateljstva a da ne govorimo o lažovima i lopovima. Sve je to narodni kantar precizno mjerio i nije dozvolio da se takvi ljudi izaberu za starješinu sela. A danas?

Kmet je o svemu vodio računa, o selu, o potrebama stanovnika a imao je i zaštitničku funkciju sela i stanovništva pred sudovima, nastojeći da opravda postupak i olakša odgovornost, ujedno je vodio računa o društvu i državi. Takođe je bio inicijator brojnih akcija u selu i potrebe sela. Sve odluke koje je donosio morale su se sprovesti, jer na neki način kmet je bio izvršna, zakonodavna i sudska vlast i svi su nastojali da izvrše preuzete obaveze.

Radeći tako, autoritet kmeta je bio na visini. Selo je radije takvog kmeta zadržavalo, ponovo biralo, ne želeći ga se odreći. Funkcija kmeta prestala je 1944. godine kada je došlo do konačnog oslobođenja od okupatorske vlasti.

Ako se pitate zašto o kmetu pišem dosta opširno i detaljno, to je samo zato da čitalac napravi poređenje sa današnjim načinom izbora vršioca svih grana vlasti, koje često ne birajući sredstva, nastoje da se dokopaju određene funkcije, koja će im donijeti velike privilegije, bez skoro ikakve odgovornosti za odluke koje donose.

Aksentije Milošev(1885-1951) sa suprugom Stanisavom(Cmiljanić) imao je sinove Miladina i Rada kao i kćerku Zorku. Za Aksentija se zna da je bio čovjek slobodnog duha i nije trpio nametanje tuđe volje ili sile, pa se zbog toga često sukobljavao sa takvim ljudima, često se svetio i odmetao u hajdučiju.

Miladin Aksentijev(1920-1975) sa suprugom Grozdanom(Kasalica) imao je kćerku Milojku. Inače Miladin je bio veoma markantna figura, izvanredne ljepote i fizičke snage, ali je kratko živio i poginuo 1941. godine u borbi u Komaranu sa 29. godina.

Rade Aksentijev(1920-1975) sa suprugom Radojkom(Pejović) imao je sinove Dragomira, Milomira, Vladimira i Vladetu, kao i kćer Dušanku.

Dragomir Radov(1947-2015) sa suprugom Milicom(Tomašević) imao je sinove Zorana i Gorana i kćerku Goru.

Zoran Dragomirov 1969. godište sa suprugom Draganom(Raičević) ima kćerku Gabrijelu 1992. god. a iz braka sa Sonjom Radusinović ima sina Vukasa 2011. godište.

Goran Dragomirov(1971-2002) sa suprugom Ljiljanom(Vujisić) ima kćerku Andreu 1994. god. i sina Bogdana 1997. god. Dragomirovi potomci žive i rade u Podgorici.

Milomir Radov 1949. god. sa suprugom Milicom(Rovčanin) ima sinove Željka 1975. god. i Dejana 1978. god.

Željko Milomirov 1975. god. sa suprugom Slavicom(Jovanović) imaju kćerku Ivu 20005. god. i sina Luku 2014. god. Milomir sa porodicom živi i radi u Čačku.

Vladimir Radov 1952. god. sa suprugom Stanisavom(Sošić) ima kćerke Violetu 1975. god. i Sonju 1981. god. Živi i radi u Njemačkoj.

Vladeta Radov 1955.god. sa suprugom Radmilom(Rovčanin) imaju kćerku Dušku 1978.god. i sina Dušana 1979.god.

Dušan Vladetin 1979.god. sa suprugom Ivanom(Vasić) imaju kćerku Anđelu i žive u Bijelom Polju.

Ivan Milošev(1892-1913) imao je dva braka.U prvom braku sa Stojnom(Sekulić) imao je sina Miluna 1914.god.U drugom braku sa Višnjom(Sekulić) imao je sinove Miliju,Radula i kćerku Milušu(1933-1969),Dobranu i Andriju.

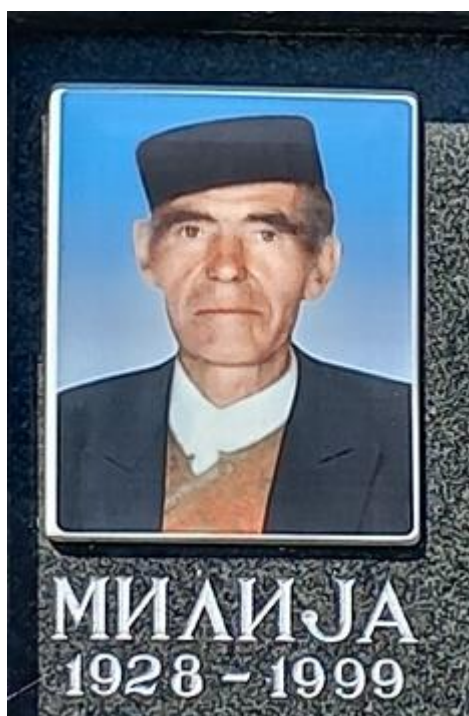
Milun Ivanov(1914-1945) sa suprugom Ružicom(Konjević) imao je kćerke Ljubicu(1937-2003),Radmilu(1940-1999) i Dragojlu 1941.godište i sina Svetozara 1941.god.

Svetozar Milunov(1944-2023)sa suprugom Daricom(Nedić) imali su sinove:Nebojšu,Miluna i Zorana.

Nebojša Svetozarov 1972.god. sa suprugom Žaklinom(Bagas) ima sinove Julijana 1996.god. Isidora 1998.god. i kćerku Magdalenu 2003.god.

Milun Svetozarov 1974.god. sa suprugom Evicom(Šebek) imaju kćerke Kristinu 1998.god i Mariju 2002.god.

Milija Ivanov(1929-1999) sa suprugom Sofijom(Gojaković) imao je sinove Radivoja i Milivoja,i kćerke Radivojku(1947-2009) i Radojku 1950.god.Milija Ivanov važio je za uvaženog i popularnog žitelja ne samo u Grabu već i u širem području susjednih sela bjelopoljske i pljevaljske opštine.Svi su znali da tamo gdje je on,to znači veselje,šalu i dobro društvo,ali i ozbiljne razgovore,gdje je često bivao dogovor o važnim pitanjima za život i rad ljudi u ovom kraju i šire.Posjećivao je svoje rođake i prijatelje,trudeći se da im pomogne u svakom pogledu.Ljudi su rado se družili sa njim,i veoma su ga voljeli.

Milija Gajević

Radivoje Milijin(1948-2012) sa suprugom Milenom(Grba) imao je sinove Miloša i Miladina.Živio je i radio u Prijepolju.

Miloš Radivojev 1970.god. sa suprugom Milomirkom(Golubović) ima sina Stefana 2000.god. i kćerku Sofiju 2002.god. a žive u Prijepolju.

Miladin Radivojev 1976.god. sa suprugom Dubravkom(Dragičević) ima sinove Matiju 2006.god. i Mihaila 2009.god.Miladin sa porodicom živi u Beogradu.

Milivoje Milijin 1952.god. sa suprugom Dunjom(Pejović) imaju sinove Veska i Duška i kćerku Vesnu 1975.god.Milivoje je dugo živio i radio u Švajcarskoj,gdje je ostvario penziju,potom se vratio u rodni Grab,gdje je izgradio savremene stambene objekte u kojima provodi najveći dio penzionerskih dana,mada ima uslove i objekte za boravak u Pavinom i Bijelom Polju.Sinovi i kćerka žive i rade u Švajcarskoj sa svojim porodicama.

Stambeni objekat u Grabu

Vesko Milivojev 1973.god. sa suprugom Nevenkom(Mandić) imaju sina Filipa 2008.god. i kćerke Anđelu 2008.god. i Gabrijelu 2008.god.

Duško Milivojev 1978.god sa suprugom Slađanom(Krkalović) imaju kćerke Jelenu 2002.god. Anu 2009.god. Ninu 2011.god. i sina Nikolu 2004.god.

Radule Ivanov(1934-2011) sa suprugom Jelenom(Kuveljić) imao je sinove Miodraga,Miliku i Dragana.

Miodrag Radulov 1953.god. sa suprugom Desom(Goločevac) ima kćerke Biljanu 1976.god. i Sandru 1980.god. i sina Miloša.

Miloš Miodragov 1988.god. sa suprugom Marijanom(Medenica) imaju sina Spasoja 2012.god.Miodrag sa porodicom živi i radi u Podgorici.

Milika Radulov 1959.god. sa suprugom Nadom(Sinđić) imaju sinove Šćepana,Ivana i Slobodana,kćerke Milušu 1984.god. i Milenu 1992.god.

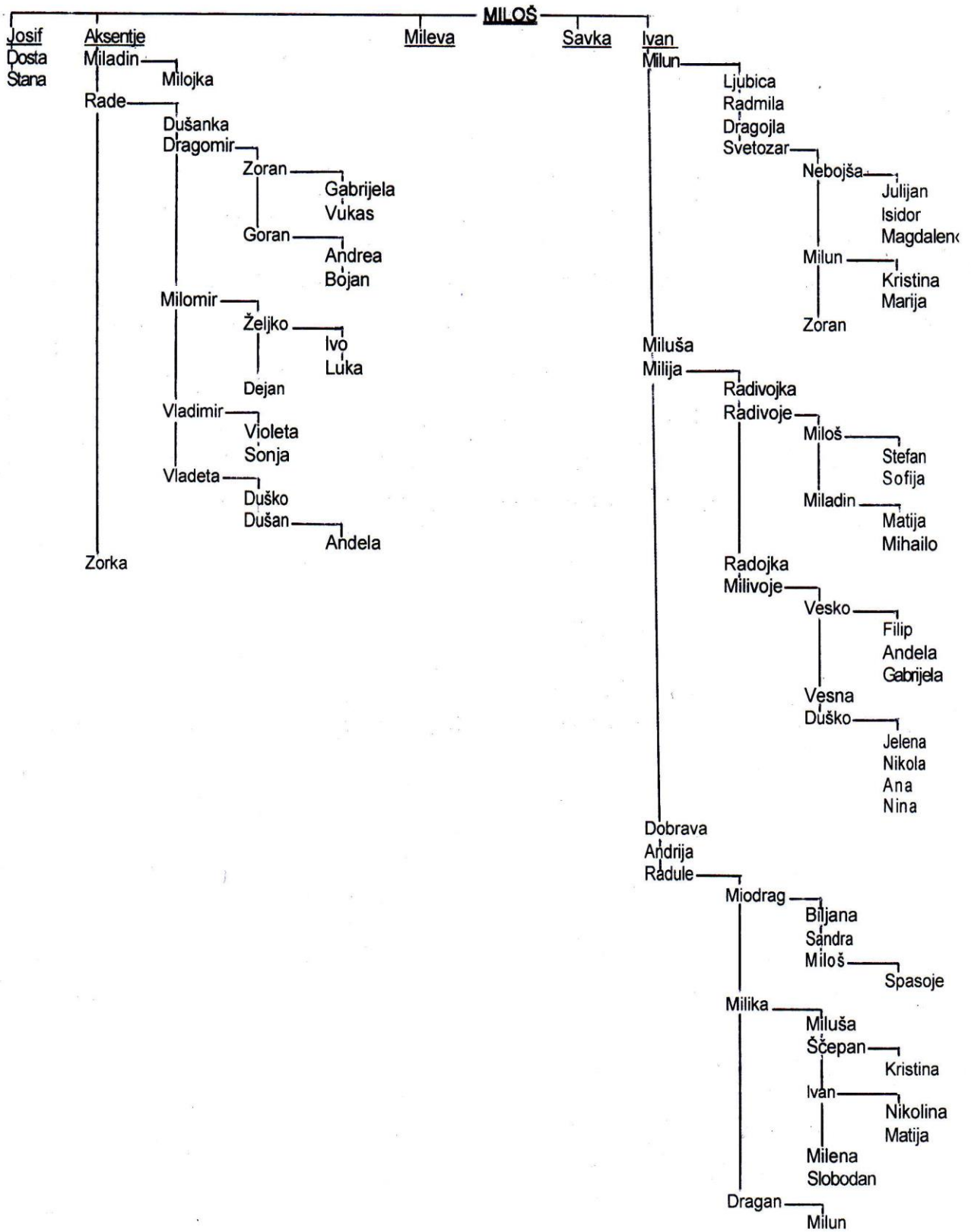
Šćepan Milikin 1986.god. sa suprugom Radojkom(Drobnjak) imaju kćerku Kristinu 2015.god. i Jelenu i sina Nemanju.

Ivan Milikin 1988.god. sa suprugom Mirjanom(Knežević) imaju kćerke Nikolinu 2010.god. i Jasminu i sina Matiju 2014.god.

Slobodan Milikin 1994.god. nije oženjen,živi i radi u podgorici.

Dragan Radulov(1963-1996) sa suprugom Vojkom(Madžgalj) imao je sina Miluna 1994.god,živi i radi u Podgorici.

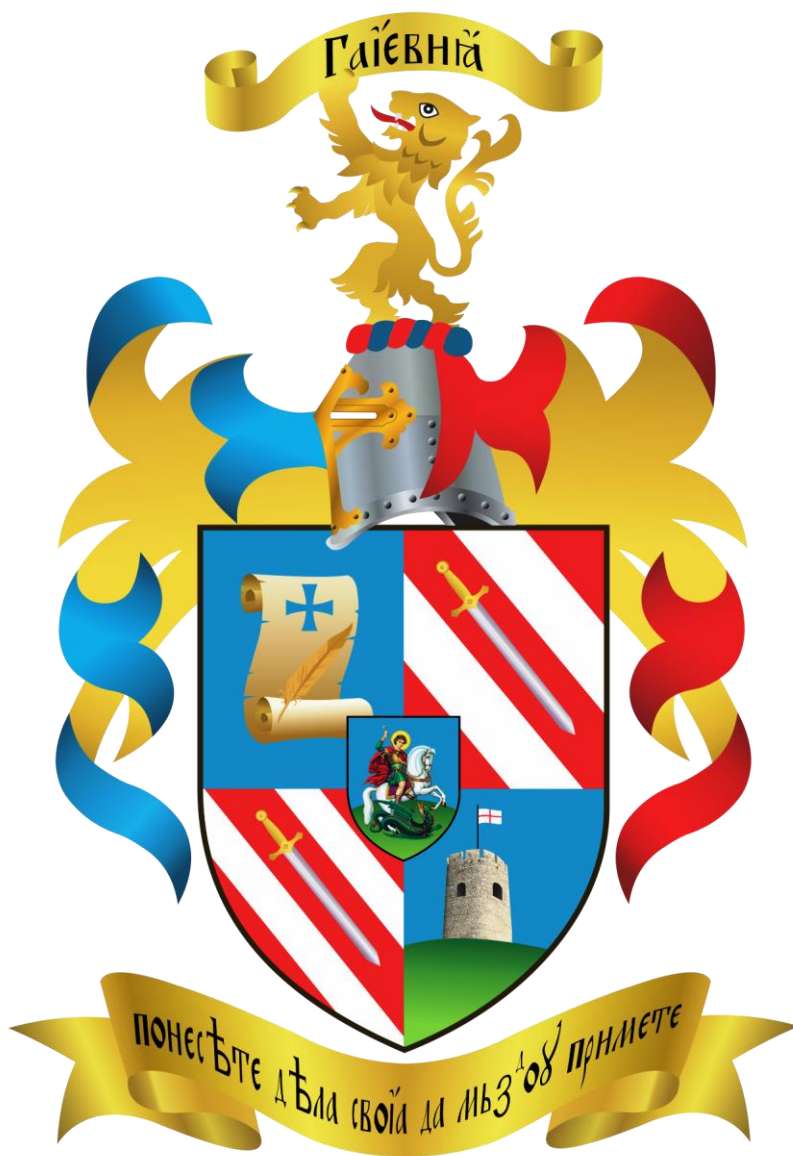
Andrija Ivanov umro je mlad i nije ostavio potomstvo.

LITERATURA

1. Vidoje Despotović "Naša sela", izdanje 2003. godine.
2. Tanasije Pejatović "Srednje polimlje i potarje", izdanje 1986. godine.
3. Joko Knežević "Iz daleke prošlosti pljevaljskog kraja", izdanje 1979. godine.
4. Mileta Vojinović "Pljevaljski kraj", izdanje 1993. godine.
5. Vladeta Cvijović "Breznički zapisi", br.1. iz 1990. godine.
6. Gojko Čolović "Kozica" Pljevaljske novine od 15.10.1979. god.
7. Grupa autora "Istorija Jugoslavije", izdanje Prosvjeta 1972. godine.
8. Prof.dr. Enes Pelidija: O stanovništvu i poznatijim porodicama Pljevalja (Taslidža) i Pljevaljskog kadiluka u XVIII stoljeću
9. Dušan Spasić "Srednjovjekovni utvrđeni gradovi pljevaljskog kraja"-Istorijski institut SANU, Beograd, 1999. godina.
10. Vladeta Petrović "Pljevaljski kraj u poznom srednjem vijeku", Istorijski institut SANU, Beograd, 2001. godina.
11. V.Šalipurović "Neka pitanja granice Bosne i Hercegovine i Despotovine i mjesta i položaja nekih srednjovjekovnih gradova u srednjem Polimlju", simpozijum "Seoski dani Sretena Vukoslavljevića" VII, Prijepolje, 1979. godine, 206 nap.19.
12. Ruža Ćuk, "Breza I Komarani-srednjovjekovna naselja u Polimlju", Istorijski institut, Beograd-Istorijski časopis XXXIV 1987. godine.
13. Inž. M.Savić "Kozica sa okolinom-rudarska arheologija".
14. Stevan Gajević "Koznik kod Pljevalja".
15. Vojin Gajević "Zabilješke I sjećanja o Kozici i porodici Gajević".

Pored ove I druge literature korišćeni su: legende, predanja i saznanja iz ličnog istraživanja i iz razgovora sa starijim građanima našeg sela.

Grb porodice Gajević